

Vrijetijdsbesteding voor jongeren met (kenmerkend) Autisme Spectrum Stoornis

Een ontwerpgericht onderzoek naar handvaten voor professionals om jongeren met (kenmerkend) ASS te prikkelen en stil te laten staan bij vrijetijdsbesteding.

Luca Reijerkerk en Wendy Top

Eindopdracht Bachelor Social Work | Academie voor Sociale Studies, Hanzehogeschool
Groningen | Februari 2023

Titel: Begeleidend document advies
Studenten: Luca Rijkerkerk (410985) & Wendy Top (370150)
Bachelor Social Work, voltijd
Academie voor Sociale Studies, Hanzehogeschool Groningen
Eindopdracht SSDB22EO advies
Opdracht gevende organisatie: de Buurderij, te Burgum
Opdrachtgever: C. Schröder
Begeleidend docent: D. Yurtmaz
Aantal woorden: 6944

Voorwoord

Dit onderzoek is uitgevoerd in het kader van de eindopdracht jaar vier van de bacheloropleiding Social Work voltijd aan de Hanzehogeschool te Groningen. Het schrijven van het onderzoeksverslag, de ontwikkeling van het advies & product en heeft plaatsgevonden in het eerste semester van schooljaar 2022/2023 (september-februari 2023).

Het onderzoek is uitgevoerd binnen de organisatie de Buurderij te Burgum, dit is tevens de opdrachtgevende organisatie.

Wij willen graag mevrouw D. Yurtmaz bedanken voor de ondersteuning en begeleiding bij dit adviesrapport. Wij hebben veel gehad aan de lessen en de feedback op het adviesrapport.

Daarnaast zouden wij graag de Buurderij als organisatie bedanken, met name de medewerkers (coaches) van de Buurderij voor het deelnemen aan de interviews en hun hulp bij het regelen van interviews met de jongeren. Tevens willen wij hen bedanken voor het bijwonen van het moreel beraad en de onderlinge communicatie.

Bovendien willen wij onze opdrachtgever dhr. C. Schröder bedanken voor zijn ondersteuning gedurende het onderzoek. Zijn expertise, medewerking, feedback en terugkoppeling hebben bijgedragen aan de voortgang van onze eindopdracht.

Tot slot willen wij de medewerkers van Scouting te Hurdegaryp en J. Pijlman van Elker bedanken voor hun medewerking aan de interviews en de evaluaties van het product.

Met vriendelijke groet,

Luca Reijerkerk & Wendy Top

Managementsamenvatting

Aan de hand van literatuuronderzoek, de gehouden interviews met verschillende stakeholders en de daaruit voortvloeiende ontwerpeisen hebben wij een product voor onze eindopdracht ontwikkeld.

Gedurende het onderzoek is er Evidence- Based Practice toegepast (zie bijlage 1.1); (EBP) is wetenschappelijke kennis, kennis en ervaring uit de praktijk van de professional en kennis van de patiënt/cliënt samen bepalen op welke manier gehandeld moet worden in een bepaalde (zorg) situatie ('t Veer, 2021).

In het voortraject van het onderzoek is Luca erachter gekomen dat de jongeren op de Buurderij weinig tot geen vrijetijdsbesteding hebben. Dit gaat over de meerderheid van de jongeren op de locatie.

De zorgcoördinator van de Buurderij te Burgum geeft aan dat de coronapandemie er mede voor heeft gezorgd dat de jongeren met ASS het nog lastiger vonden om te participeren in verschillende aspecten van hun leven zoals school, werk en vrijetijdsbesteding. Het blijkt dat vrije tijd er anders heeft uitgezien in coronatijd. Dit gold ook niet alleen voor jongeren maar ook voor de rest van Nederland, zo laat zien dat het aantal mensen dat wekelijks sport door de coronacrisis is gedaald van 10,4 miljoen in 2019 naar 8,7 miljoen in maart 2020. (Wennekers & van der Torre, 2020).

'Mogelijkheden tot ontspanning, ontplooiing, ontmoeting, ondersteuning en onderscheiding kwamen onder druk te staan. Door de coronacrisis konden veel sporten, niet of moeilijk beoefend worden door verplichte sluitingen van sportaccommodaties en fitnesscentra en de anderhalve meter eis.' (Wennekers & van der Torre, 2020).

De reden voor de ontwikkeling van dit product, is omdat er uit ons literatuuronderzoek en de praktijk naar voren kwam dat jongeren (voornamelijk met kenmerken van ASS) weinig tot geen vrijetijdsbesteding hebben. Door de coronacrisis zijn destijds veel voorzieningen weggefallen, zo ook de mogelijkheid tot vrijetijdsbesteding. Ze sluiten zich veelal op in hun eigen kamer en spenderen veel tijd aan sociale media op hun telefoon. Toch zien professionals de coronacrisis niet als hoofdoorzaak, maar meer als belemmerende factor als het gaat om het weder participeren in vrijetijdsbesteding. Er kwam uit interviews naar voren dat de problematiek, motivatie en het gedrag van de jongeren hier een grote rol in speelt.

Het is gebleken dat er wel middelen beschikbaar zijn op de locatie zoals een flyer op het prikbord, maar dat hier nauwelijks naar wordt gekeken of gebruik gemaakt van wordt.

Dit is de reden dat wij hebben gekozen om een werkboekje te ontwikkelen als product voor onze eindopdracht. Het doel van het werkboekje is dat de professional samen met de jongere gaat kijken naar wat het beste bij de individuele jongere past qua vrijetijdsbesteding en wat hij of zij leuk vindt om te doen buiten school of werk. De weg naar een vrijetijdsbesteding activiteit wordt stap voor stap uitgelegd.

De zorgvisie van de Buurderij is cliëntgericht. Dit betekent dat de cliënten centraal staan en dat er naar de mogelijkheden van mensen gekeken wordt. De Buurderij is van mening dat ieder mens zich moet kunnen ontplooien naar zijn of haar mogelijkheden. Het creëren van een passend leefklimaat is ondersteunend aan dat proces (De Buurderij, 2020) het product hebben wij geprobeerd zo goed mogelijk aan te sluiten bij deze visie.

Wij willen met ons product bereiken dat de professional het werkboekje actief gaat inzetten tijdens de begeleiding van een jongere met (kenmerken van) autismespectrumstoornis (ASS). Met het product willen wij het (professioneel) handelen van professionals die met de doelgroep jeugd werken, bevorderen met betrekking tot vrijetijdsbesteding. Daarmee hopen wij indirect de drempel voor jongeren te verlagen om de eerste stap hiertoe te nemen. Het resultaat dat wij daarmee hopen te realiseren is de sociale angst bij de jongeren te verminderen of ten minste de drempel om aan vrijetijdsbesteding te beginnen te verlagen. Dit om de sociale inclusie, sociale ontwikkeling en het sociaal netwerk van de jongeren te bevorderen.

Het werkboekje kan door meerdere professionals en organisaties gebruikt worden en het kan bij veel jongeren ingezet worden, dit omdat we hebben gelet op de duur van het invullen, de taalgraad en de hoeveelheid vragen. Dit maakt dat het werkboekje makkelijk in gebruik is en het weinig tijd inneemt. We willen aansluiten bij het niveau van de jongeren. Jongeren met autisme hebben soms moeite met praten, schrijven en lezen. Daarnaast vinden sommigen het lastig om te verwoorden wat ze denken of voelen (Eleos, z.d). Daarom wilden wij ervoor zorgen dat dit concreet gemaakt kan worden.

Inhoud

Voorwoord	3
Managementsamenvatting	4
Hoofdstuk 1 Beschrijving van het product	
1.1 Aanleiding van het product.....	9
1.2 Het werkboekje	9
1.3 Bijdrage en implementatie	10
Hoofdstuk 2 Aanleiding en doelstelling van het advies	11
2.1 De aanleiding	11
2.2 Context	12
2.3 Probleemanalyse	
2.3.1 Landelijk niveau	12
2.3.2 Organisatorisch niveau	13
2.3.3 Individueel niveau.	14
2.4 Global Definition of Social Work.	15
2.4 Doelstelling	16
Hoofdstuk 3: Aanpak en inhoud.....	16
3.1 Aanpak interviews discoverfase	16
3.1.2 Interviews	16
3.2 Interview jongere Buurderij	16
3.2.1 Resultaten jongere Buurderij	17
3.2.2 Ontwerpeisen jongeren Buurderij.....	17
3.3 Interview zorgcoördinator.....	17
3.3.1 Resultaten zorgcoördinator:.....	17
3.3.2 Ontwerpeisen zorgcoördinator	18
3.4 Interview J. Pijlman	18
3.4.1 Resultaten interview J. Pijlman	18
3.4.1 Ontwerpeisen J. Pijlman	18
3.5 Best practice	19
3.5.1 Resultaten interview M. Epema	19
3.5.2 Ontwerpeisen M. Epema.....	19
3.6 Moreel beraad.....	20
3.6.1 Ontwerpeisen uit het moreel beraad.....	20
3.7 Definefase.....	20
3.7.1 Conclusie ontwerpeisen	20
3.8 Developfase	21
3.8.1 Prototype ontwerpen	21
3.8.2 Evaluaties van het product (prototype)	21

Hoofdstuk 4 Aanbevelingen	23
4.1 Inzetbaarheid.....	23
4.2 Bijdrage product.....	23
4.3 Implementatie binnen de organisatie	23
4.4 Aanbevelingen.....	23
Bijlagen	25
Bijlage 1: Algemeen onderzoek.....	25
1.1 Methode algemeen onderzoek: Evidence- Based Practice	25
Bijlage 2: Context, aanleiding en hoofdstuk 2.....	25
2.1 Organisatie en context	25
2.2 Literatuuronderzoek probleemanalyse en probleemboom.....	25
Bijlage 3: Verantwoording en aanpak interviews, Ontwerpeisen opstellen (hoofdstuk 3)	34
3.1 Gesprek met een jongere van de Buurderij	34
3.2 Gesprek met de zorgcoördinator	38
3.3 Gesprek met J. Pijlman	39
3.3.1 Interview J. Pijlman uitgeschreven.....	40
Bijlage 4: Best practice interview	42
4.1 Gesprek met M. Epema van Scouting.....	42
Bijlage 5: Definefase (hoofdstuk 3)	46
5.1 Ontwerpeisen per stakeholder.....	46
5.2 Persona.....	47
Bijlage 6: Developfase (Hoofdstuk 3.)	48
6.1 Evaluatieformulieren prototype.....	48
Bijlage 7: organisatieopstelling Buurderij Burgum.....	51
Literatuurlijst	52

Trefwoordenlijst

Uit Van 't Veer, J., Wouters, E., Veeger, M. & Van der Lugt, R. (2020) *Ontwerpen voor zorg en welzijn*. Bussum: Coutinho

ASS- Autisme Spectrum Stoornis.

Discoverfase- In de discoverfase is het de bedoeling dat het ontwerpteam zich onbevangen onderdompelt in de context van de doelgroep (empathizen) en voorbij de bestaande aannames en zienswijzen kijkt. Het gaat in deze fase van het ontwerp dus vooral om onderzoek waardoor het perspectief van de doelgroep en zijn context goed in kaart kunnen worden gebracht.

Definefase- In deze fase wordt bepaald welke inzichten uit de grote hoeveelheid informatie nu echt belangrijk zijn om de richting te kunnen bepalen van het verdere ontwerpproces.

Developfase- De fase waarin het daadwerkelijk ontwikkelen van innovatieve oplossingen voor de zorg- en welzijnscontext centraal staat. De developfase bestaat uit twee deelfasen, de ideationfase en prototyping.

Ideationfase- Het genereren van ideeën.

Prototyping- De ideeën uit de ideationfase zijn geconcretiseerd zodat ze in de praktijk uitgeprobeerd kunnen worden.

Stakeholder- Belanghebbende (Stakeholderslab, z.d.).

Hoofdstuk 1 Beschrijving van het product

1.1 Aanleiding van het product

Het onderzoek is gestart naar aanleiding van het signalement dat jongeren op de Buurderij weinig vrijetijdsbesteding hebben. In gesprek met de zorgcoördinator kwam naar voren dat de coronapandemie een grote invloed heeft gehad op de jongeren, voornamelijk zij met (kenmerkend) ASS. Daarom is er een onderzoek gestart hoe wij deze jongeren kunnen prikkelen tot vrijetijdsbesteding. Participatie op het gebied van vrijetijdsbesteding zal de sociale inclusie, sociale ontwikkeling en het sociaal netwerk van de jongeren bevorderen.

1.2 Het werkboekje

Het product dat wij hebben ontwikkeld heeft als doel om jongeren met ASS te prikkelen en stil te laten staan bij vrijetijdsbesteding. Dit hebben wij gedaan aan de hand van een werkboekje. In dit werkboekje gaat de jongere stap voor stap kijken welke activiteit bij hem of haar zou passen en wat ervoor nodig is om hieraan te beginnen. Dit doet de jongere onder begeleiding van een professional.

“Wat weet je al over jezelf?”

Het werkboekje begint bij het aankruisen van eigenschappen die bij hem of haar passen. Dit is bedoeld om de jongere te laten nadenken over wat hij of zij al over zichzelf weet. Daarbij geeft de jongeren aan of hij zijn nieuwe activiteit met iemand samen wil doen. Het kan een geruststellende werking hebben om de jongere bewust te maken dat hij de activiteit niet alleen hoeft te doen.

“Wat moet het jou opleveren?”

Vervolgens vult de jongere in wat hij hoopt dat een nieuwe hobby hem gaat opleveren. Hierdoor wordt de jongere bewust gemaakt welke voordelen eraan zitten en welk bijdrage een hobby voor hem kan betekenen.

“Welk type ben jij?”

Onder het kopje “Welk type ben jij?” staan 3 types uitgelegd met daarbij karaktereigenschappen. Aansluitend staat bij elk type voorbeelden van activiteiten die daarbij horen. De jongere kruist aan wat het meeste bij hem past.

“Maak een top 3!”

Om te concretiseren waar de interesses van de jongere liggen moet er een top drie gemaakt worden uit de activiteiten.

“Hoe ga jij het aanpakken?”

Dit onderdeel van het werkboekje is gemaakt om concreet voor de jongere te maken wat er gedaan moet worden om de activiteit uit te proberen. Het voor-structuren zorgt ervoor dat de jongere zo goed mogelijk is voorbereidt, dit kan een stukje angst wegnemen.

Het onderdeel is onderverdeeld in drie sub-koppen: ‘Waar in de buurt kan je dit doen?’, ‘Wie gaat er met jou mee?’ & ‘Ga het doen’.

“Afspraak = afspraak”

Om de jongere nog het laatste stukje motivatie mee te geven staat er een klein ‘contractje’ in het werkboekje. Door de jongere dit samen met de professional te laten tekenen wordt er een duidelijke afspraak gemaakt dat de jongere zich in gaat zetten voor deze activiteit. Het is voor de professional ook een manier om de jongere op zijn gemaakte commitment te wijzen, mocht dit nodig zijn.

“Hoe vond je de activiteit?”

Zodra de jongere de activiteit heeft uitgevoerd is het belangrijk om dit te evalueren. Zo staat de professional samen met de jongere stil bij de nieuwe ervaring. In het werkboekje kan er aangegeven worden wat de jongere wel en wat hij niet leuk vond aan de activiteit. Daarnaast kan hij sterren geven, waarbij één ster niet leuk is en 5 sterren heel leuk. Op deze manier krijgt de jongere zelf een goed beeld.

Als laatste is er een sub-kopje “Was het niet jouw ding?”. Dit is gemaakt om aan te geven dat het niet erg is dat de eerste activiteit geen succeservaring was. Door mogelijkheid te bieden om nog twee andere activiteiten te evalueren kan er gezocht worden naar een activiteit die wel aansluit bij de jongere.

Daarnaast is er een handleiding van het werkboekje gemaakt. Dit is voor de professionals die het werkboekje gaan gebruiken. In de handleiding staat:

- De context en aanleiding
- Voor wie is het werkboekje?
- Waarvoor is het bedoeld?
- Hoe kan het werkboekje ingezet worden?
- De randvoorwaarden.

1.3 Bijdrage en implementatie

Het werkboekje is een handvat voor professionals om het onderwerp vrijetijdsbesteding op een gestructureerde manier met een jongere (met ASS) te bespreken. Door te visualiseren en voor te structuren kunnen professionals de drempel tot vrijetijdsbesteding verkleinen. In hoofdstuk 4 staat een omschrijving van de bijdrage van het product en de implementatie.

Hoofdstuk 2 Aanleiding en doelstelling van het advies

In het tweede hoofdstuk van ons advies wordt de aanleiding, context, probleemanalyse en de doelstelling beschreven. In 2.1 wordt de aanleiding van het onderzoek beschreven, 2.2 gaat over de context waarbinnen het onderzoek is verricht en waar zich het probleem afspeelt. In 2.3 vindt u de probleemanalyse op macro-meso en microniveau. In 2.4 vindt u de koppeling tussen ons vraagstuk en de Global Definition of Social Work. Ter afsluiting is de doelstelling van het onderzoek te lezen.

2.1 De aanleiding

De aanleiding van dit onderzoek komt voort uit eigen werk- en stage-ervaring van één van de onderzoekers (Luca). Gedurende de stageperiode van tien maanden signaleerde zij dat de jongeren op de Buurderij weinig tot geen vrijetijdsbesteding hadden. Zodra er geen verplichtingen waren zoals werk of dagbesteding zaten de jongeren veel op hun kamer en waren ze voor weinig activiteiten te motiveren. De meerderheid heeft geen sport, bijbaantje of een vaste sociale activiteit, zoals een hobby.

Naar aanleiding van dit signalement is er een gesprek geweest met de zorgcoördinator. Hij gaf aan dat de coronapandemie een grote invloed heeft gehad op jongeren, voornamelijk zij met (kenmerkend) autismeproblematiek. Voor hen is het lastiger om weer terug te participeren in de maatschappij. Door het thuisblijven (bijvoorbeeld online onderwijs) zijn hun sociale vaardigheden achteruitgegaan. Daarbij zijn zij niet meer gewend de sociale interactie aan te gaan (Hillhorst, 2022). Vóór de coronapandemie vonden zij het al lastig om sociale contacten aan te gaan, maar de hypothese is dat na coronapandemie dit nog meer een belemmering is, omdat zij dit in de afgelopen twee jaar weinig hebben gedaan.

Volgens Movisie (2020) blijkt het van belang dat de jongeren (met ASS) terugkeren naar de maatschappij. Zo vielen er in 2020 ruim één miljoen mensen buiten de boot op de arbeidsmarkt. Dit leidt op maatschappelijk vlak tot segregatie en een tweedeling. Het weder participeren van de jongeren op de Buurderij (en daarbuiten) zal ertoe leiden dat de jongeren op persoonlijk vlak groei zullen ervaren als het gaat om bestaanszekerheid, zingeving, structuur, zelfvertrouwen en sociale contacten. Bovendien vergroot het de sociale samenhang. Dit betekent dat iedereen mag meedoen vanuit individuele vermogens, ontplooiingskansen en autonomie. Als de jongeren met ASS zich weer in de samenleving mengen door middel van participatie in onder andere vrijetijdsbesteding, zal dit de sociale inclusie van deze groep bevorderen.

2.2 Context

De Buurderij te Burgum in Friesland, is een kleinschalige woonvorm dat wonen, behandeling en ambulante begeleiding biedt aan jongeren vanaf 15 jaar en jongvolwassenen met gedrags- en/of ontwikkelingsproblematiek; al dan niet in combinatie met een lichte verstandelijke beperking. Daarnaast zijn er veel jongeren met (kenmerkend) autismespectrumstoornis (Buurderij, 2020). De Buurderij valt daardoor onder de geestelijke gezondheidszorg. De zorg die wordt geboden is 24-uurs zorg, dit betekent dat er 24/7 begeleiding aanwezig is op de woongroep. De jongeren worden ondersteund via een op maat traject bij het ontwikkelen van vaardigheden. Op deze wijze leren zij meer en meer om op zichzelf te kunnen wonen en creëren ze een perspectief richting meer dan wel volledige zelfstandigheid. De zorgvisie van de Buurderij is cliëntgericht. Dit betekent dat de cliënten centraal staan en dat er naar de mogelijkheden van mensen gekeken wordt. De Buurderij is van mening dat ieder mens zich moet kunnen ontplooien naar zijn of haar mogelijkheden. Het creëren van een passend leefklimaat is ondersteunend aan dat proces (Buurderij, 2020).

In bijlage 2.1 wordt de plaats, context, medewerkers, missie en visie van de organisatie verder omschreven.

2.3 Probleemanalyse

2.3.1 Landelijk niveau

Mentale en lichamelijke impact coronapandemie op Nederlandse jongeren.

De coronapandemie heeft een grote invloed gehad op de Nederlandse maatschappij in zijn geheel. Zo heeft de uitbraak van het coronavirus en de maatregelen die daarvoor zijn genomen, veel impact op de volksgezondheid. Uit studies blijkt dat de coronacrisis voor veel jongeren een negatieve invloed heeft gehad op de fysieke en mentale gezondheid. Veel jongeren zijn minder gaan bewegen, ongezonder gaan eten en hadden vaker last van klachten als depressie, angsten en eenzaamheid (RIVM, 2022).

Het RIVM (2022) geeft aan dat jongeren die al mentale of lichamelijke problemen hadden, meer negatieve gevolgen ervaren van de coronacrisis. Door de crisis werden hun bestaande problemen erger. Het onderzoek laat ook zien dat jongeren minder vaak naar een zorgverlener gingen voor fysieke of mentale klachten terwijl de behoefte aan mentale zorg juist toenam. Bovendien steeg tijdens de uitbraak van het coronavirus in Nederland het aantal werklozen per maand flink. Onder jongeren van de leeftijd 15 tot 25 jaar was er tijdens de eerste lockdown een recordstijging. Over het algemeen zijn jongeren in hun werk anders getroffen dan oudere leeftijdsgroepen. Jongeren werden relatief vaker gedwongen om hun werk stop te zetten. Dit resulteerde erin dat zij minder zekerheid hadden. Tegelijkertijd zeiden veel jongeren die tijdens de coronacrisis konden blijven werken, meer werkstress te ervaren door de coronacrisis (NJI, 2022).

Sociale inclusie.

De participatie van jongeren met ASS in vrijetijdsbesteding zal de sociale inclusie van deze groep bevorderen. Sociale inclusie kan vanuit twee kanten bekeken worden; vanuit het perspectief van de persoon en vanuit het perspectief van de samenleving. Vanuit het perspectief van de persoon betekent inclusie dat je in alle aspecten van je leven gelijkwaardig kunt meedoen in de samenleving. Je maakt gebruik van dezelfde scholen, sportclubs, verenigingen en gezondheidszorg als andere

mensen. Je hebt dezelfde rechten als anderen en je vervult een waardevolle sociale rol in de samenleving. (Van Erp et al, 2014)

Vanuit het perspectief van de samenleving betekent inclusie: gezamenlijk bouwen aan een samenleving van en voor iedereen. Een samenleving waarin iedereen welkom is en gelijkwaardig kan meedoen met anderen: op school, op de arbeidsmarkt, aan sport en cultuur en in de wijk (Van Erp et al, 2014). Het maakt niet uit hoe oud iemand is of wat zijn culturele achtergrond, talenten of beperkingen zijn. Mensen hebben het nodig om iets te kunnen betekenen voor anderen. Ze ontnemen daar eigenwaarde aan, voelen zich gelukkiger en hebben een zinvoller leven (Van Erp et al, 2014).

2.3.2 Organisatorisch niveau.

Huidig beleid ten aanzien van motivatie vrijetijdsbesteding.

In het huidige beleid zijn de persoonlijk begeleiders op de Buurderij verantwoordelijk voor het onderwerp vrijetijdsbesteding. Het onderwerp wordt besproken zodra dit relevant is voor de jongere. De professionals hebben geen richtlijn om dit onderwerp eens in de zoveel tijd aan te snijden. Echter wordt het tijdens het verplichte multidisciplinaire overleg genoemd die eens in de zes tot acht weken plaatsvindt.

De hoofdcoach bespreekt tijdens een coachgesprek eens in de twee weken de belangrijkste zaken die op dat moment in het leven van de jongere spelen. Zij zijn verplicht om dit te rapporteren in het online cliëntendossier.

Per jongere wordt er een toekomstperspectiefverslag gemaakt. In dit toekomstperspectief verslag moeten jongeren nadenken hoe zij de toekomst zien. Hierbij wordt nagedacht over hoe een jongere in de toekomst zijn dag zinvol wil besteden.

Aanbod activiteiten Buurderij.

Uit de enquête (bijlage 2.2.2) blijkt dat de medewerkers vinden dat er op de Buurderij voldoende gefacilieerd wordt op het gebied van sport & bewegen. Zo is er een fitnessruimte met luxe apparatuur. Ook andere bezigheden zoals bakken, (bord)spelletjes, tuinieren en klussen worden voldoende aangeboden. Creatieve activiteiten zijn volgens de medewerkers weinig tot onvoldoende aanwezig. De jongeren maken wel gebruik van deze activiteiten maar dit zou meer mogen. Redenen hiervoor is gebrek aan motivatie, maar medewerkers geven ook aan dat dat er meer aandacht vanuit hen naar vrijetijdsbesteding mag gaan. De aandacht wordt momenteel besteedt aan 'negatief gedrag' op de groep. Dit gedrag wordt verder belicht in paragraaf 2.2.3.

Tijdens vakanties wordt er budget vrij gemaakt om activiteiten buiten de deur met de jongeren te ondernemen. Deze activiteiten zijn bijvoorbeeld een pretpark of survivals. De jongeren zijn niet verplicht om mee te gaan naar deze activiteiten. Echter mogen de jongeren niet op de Buurderij blijven zodra er één van deze activiteiten plaatsvindt, zij moeten ergens anders verblijven zoals familie of dagbesteding.

2.3.3 Individueel niveau.

Professionals en jongeren.

De jongeren op de Buurderij hebben elk hun eigen problematiek. De problematiek hangt veelal samen verschillende psychische problemen zoals AD(H)D, ASS, angststoornissen of gedragsstoornissen. Daarom wordt er per individu gekeken wat de hulpvraag is.

De overeenkomst tussen alle jongeren is een tekortkoming is op hun sociale competenties. Hieraan wordt stap voor stap gewerkt tijdens het traject van de jongeren. Om te onderzoeken welke invloed de coronapandemie had op het traject en het welzijn van de jongeren hebben wij een enquête gehouden onder de medewerkers. Hieruit blijkt dat corona een negatief effect had op het leefklimaat de jongeren. De jongeren trokken zich veel terug op kamer en de groepsdynamiek stond onder druk. Ook kampten de jongeren met mentale klachten zoals depressie en eenzaamheid. Tot slot blijkt dat de jongeren met ASS vaak een tekortkoming hebben op hun sociaal emotionele ontwikkeling. Hierdoor ondervinden veel jongeren angst om nieuwe dingen te proberen. In bijlage 2.2.4 staat de volledige uitwerking over het welzijn van de jongeren.

De professionals van de Buurderij vinden het belangrijk om aandacht te besteden aan vrijetijdsbesteding in hun caseload. Ze bespreken dit in de coachgesprekken met de jongeren. De meeste professionals geven aan, dit ook na de pandemie een belangrijk onderwerp te vinden. Redenen die hiervoor gegeven worden is het belang voor de ontwikkeling en mentale gezondheid van de jongeren. Bovendien komt het als onderwerp terug in de bewonersraad. De bewonersraad bestaat uit een aantal jongeren die eens in de zoveel tijd met de zorgcoördinator om tafel gaan, om ideeën of wensen vanuit de bewoners te bespreken. Daarnaast wordt het soms benoemd tijdens groepsgesprekken eens in de twee weken.

De problemen die jongeren ervaren bij de begeleiding rondom vrijetijdsbesteding is dat zij angst hebben voor onbekende dingen. De jongeren vinden het moeilijk om nieuwe dingen aan te gaan en gaan nieuwe contacten uit de weg. Een laag zelfbeeld en de beïnvloeding van anderen maakt dat de jongeren moeizaam te motiveren zijn. De professionals proberen de jongeren te motiveren door het belang van een netwerk te benoemen of te laten ervaren wat vrijetijdsbesteding de jongeren op kan leveren. Hierbij worden door professionals de methodieken oplossingsgericht werken, motiverende gespreksvoering of het sociaal competentie model toegepast.

Gedurende het onderzoek liepen professionals tegen het softdrugs gebruik van de jongeren aan. Er ging aandacht naar het negatieve gedrag die hiermee gepaard ging. Professionals waren bezig met het veilig houden van het leefklimaat voor alle bewoners. Dit ging ten koste van hun tijd om bezig te zijn met de zoektocht naar gezonde activiteiten voor de jongeren. Intern is er een onderzoek gedaan om het softdrugsprobleem aan te pakken. In ons onderzoek is dit meegenomen, maar wordt hier niet de nadruk op gelegd. De reden hiervoor is omdat de meerderheid op de van de jongeren op de Buurderij geen softdrugs gebruikt. Bovendien hebben jongeren met ASS volgens de zorgcoördinator vaak geen behoefte aan softdrugs.

Perspectief vrijetijdsbesteding vanuit de jongeren.

We wilden graag met de jongeren in gesprek om erachter te komen hoe zij zelf tegen vrijetijdsbesteding aankijken. Uiteindelijk wilde er één jongere in gesprek.

Uit dit interview (bijlage 3.1.1) kwam voort dat de jongeren niet geïnteresseerd waren in vrijetijdsbesteding. Ze gaan nieuwe dingen uit de weg. Blowen met vrienden of medebewoners was destijds voor hen de meest voorkomende reden om de deur uit te gaan. Dit kennen ze en leverde voor hen geen sociale spanning op. Ze zijn veel op hun kamer te vinden. Volgens deze jongere zijn vooral depressieve klachten een reden waarom de jongeren moeilijk te motiveren zijn voor activiteiten.

Aandacht voor vrijetijdsbesteding of een bijbaantje is er op de Buurderij wel, maar zodra jongeren aangeven niks te willen stopt de zoektocht. Eens in de zoveel tijd wordt dit weer opgepakt, maar zonder duidelijke richtlijnen.

De geïnterviewde jongere heeft zelf een sociaal netwerk buiten de medebewoners van de Buurderij. Hij geeft aan dat hij nu weinig contact heeft met andere bewoners, omdat hij niet geïnteresseerd is in blowen. Of de andere bewoners inzicht hebben in het belang van (gezond) sociaal contact is moeilijk te zeggen. Dit verschilt per jongere. Uit de signalen (teruggetrokken op kamer, depressie, softdrugsgebruik) blijkt de stap naar vrijetijdsbesteding nog erg groot. Daarbij hebben veel van hen niet ervaren wat vrijetijdsbesteding voor hen kan betekenen.

2.4 Global Definition of Social Work.

Volgens de Internationale Federatie van Sociaal Werkers (IFWS, 2018) ligt de legitimiteit en mandaat van sociaal werk bij het ingrijpen op de punten waar mensen en hun omgeving interageren. De omgeving omvat de verschillende sociale systemen waarin mensen leven en de geografische omgeving die invloed heeft op het leven mensen. Voor de jongeren op de Buurderij zijn de professionals in combinatie met de medebewoners een belangrijk sociaal systeem waarin zij zich begeven. De residentiële omgeving is voor vrijwel alle jongeren hun primaire leefomgeving.

De beroepscode voor de sociaal werker, die de ethische bekwaamheid bevordert, worden tijdens het onderzoek in acht genomen. Zo stelt artikel 1: 'Mensen tot hun recht laten komen' (BSWP, 2021) dat de sociaal werker de jongere tot zijn recht laat komen. Dit wil zeggen dat de jongere zich kan ontplooien naar eigen aard, behoefte en opvattingen. Daarbij is de sociaal werker alert op signalen die deze ontplooiing kunnen belemmeren.

Door in te zetten op deelname aan vrijetijdsbesteding betrekken wij artikel 5; 'Respect' uit de beroepscode in ons onderzoek. Deze stelt dat professionals ernaar streven om het vermogen tot verandering en zelfrealisatie bij individuen aan te spreken en te vergroten, en hebben daarbij oog voor hun unieke talenten, mogelijkheden en eventuele beperkingen (BSWP, 2021)

Onze uitdaging is een product te ontwikkelen dat de sociale verandering en sociale ontwikkeling van de jongeren bevordert (IFWS, 2018). Daarbij is de prognose dat ook de empowerment versterkt wordt door de deelname aan vrijetijdsbesteding.

2.4 Doelstelling

Dit ontwerponderzoek levert handvaten op voor de professionals van de Buurderij, om zo jongeren met ASS-problematiek te helpen met participeren op het gebied van vrijetijdsbesteding. Het onderzoek draagt bij aan de professionalisering van de beroepsgroep en het werkveld van het sociaal werk. De doelstelling is gericht op de professionals van de Buurderij, zodat zij de drempel voor de jongeren met ASS met betrekking tot het ondernemen van activiteiten kunnen verkleinen. Het resultaat dat wij daarmee hopen te realiseren is sociale angst bij de jongeren te verminderen en de drempel om aan vrijetijdsbesteding te beginnen te verlagen. Dit om de sociale inclusie, sociale ontwikkeling en het sociaal netwerk van de jongeren te bevorderen. Ons onderzoek is van belang voor de jongeren in het bijzonder zij met ASS-problematiek, zij zijn de drijfveer voor het onderzoek. Tevens vinden wij het belangrijk dat ons eindonderzoek duurzaam is en dat het in de toekomst vaker gebruikt kan worden. Daarom hebben wij ons onderzoek laagdrempelig gemaakt voor professionals en organisaties die werken met de doelgroep jeugd (met ASS). Voorbeelden van deze organisaties kunnen zijn: Lentis (Jonx), Accare en de Zijlen.

Hoofdstuk 3: Aanpak en inhoud

In dit hoofdstuk worden de verschillende interviewloops als onderdeel van het onderzoek benoemd. In 3.1 (discoverfase) is te lezen welke methode er is gebruikt om de aanpak van de interviews te weergeven. De best practice vindt u in hoofdstuk 3.5, waarin u leest over ervaringen van andere organisaties met betrekking tot vrijetijdsbesteding. In 3.6 beschrijven wij de resultaten uit de morele beraadslaging en de daaruit voortvloeiende ontwerpeisen. Verder wordt er een conclusie gegeven van de ontwerpeisen in 3.7 (definefase) en vindt u ter afsluiting in 3.8 (deliverfase) hoe het prototype tot stand is gekomen en de evaluaties daarvan.

3.1 Aanpak interviews discoverfase

In de discoverfase hebben wij onderzoek gedaan naar het perspectief van de doelgroep en de professionals. Daarnaast hebben wij de context in kaart gebracht. Hierbij hebben wij gekeken naar subjectieve zaken zoals ervaringen, meningen en behoeften van de stakeholders. Het doel hiervan is om informatie te verzamelen uit de praktijk om daar vervolgens patronen en inzichten uit te halen ('t Veer, 2021).

Tijdens de discoverfase hebben wij gebruik gemaakt van een kwalitatieve methode. Met een kwalitatieve methode zijn wij op zoek gegaan naar betekenisvolle inzichten die helpen een oplossingsrichting te vinden ('t Veer, 2021). Voor een uitgebreide beschrijving van de interviewmethoden, aanpak en resultaten verwijzen wij u graag naar bijlage 3.

3.1.2 Interviews

Om de deelnemers te benaderen hebben wij gebruik gemaakt van convenience sampling. Dit houdt in dat we ieder persoon die geschikt lijkt en makkelijk te bereiken is, mee hebben laten doen aan het onderzoek ('t Veer, 2021). Het gevaar hiervan is dat we mensen interviewen die een zekere interesse hebben voor ons project. Dit kan ertoe leiden dat we weinig kritische uitkomsten hebben verzameld. Echter waren de doelgroep en stakeholders niet erg makkelijk te bereiken waardoor deze vorm de beste optie was ('t Veer, 2021).

3.2 Interview jongere Buurderij

In het onderzoek was het van belang om een interview te plannen met de jongeren van de Buurderij. Zij zijn immers de doelgroep van het advies, het is noodzakelijk om de input en de behoefte van de jongeren te onderzoeken. Dit is de reden dat wij een jongere van 16 jaar met kenmerkend autisme

hebben geïnterviewd over zijn vrijetijdsbesteding. Deze jongere woont meer dan een jaar op de Buurderij.

3.2.1 Resultaten jongere Buurderij

Drugsgebruik en eigen initiatief

De geïnterviewde jongere geeft aan dat hij zelf genoeg onderneemt. Dit doet hij voornamelijk met zijn vrienden, maar dit ontbreekt bij de andere jongeren op de groep. Hij ziet dat de overige jongeren zich veel terugtrekken op hun kamer en weinig ondernemen. Bovendien wordt er door sommige jongeren gebruik gemaakt van softdrugs. Hij geeft aan zich niet veel te bemoeien met de andere jongeren op de groep, daarbij vindt hij het drugsgebruik vervelend. Tot slot vertelt hij dat er op de locatie genoeg wordt aangeboden qua activiteiten en dat er door de begeleiding genoeg aandacht wordt besteed aan vrijetijdsbesteding. Hij noemt dat er voldoende aandacht en aanbod is, maar dat het aan de jongeren zelf is of ze het willen aannemen of niet. Hij vindt dat de jongeren zelf ook initiatief moeten tonen.

3.2.2 Ontwerpeisen jongeren Buurderij

- De jongere vindt het belangrijk dat het product aansluit bij de wensen/behoefte en interesses van de doelgroep.
- De informatie moet kort en bondig zijn.
- De informatie in het product moet zo beschreven zijn dat het snel zichtbaar is welke stappen zij moeten nemen, tevens moet het doornemen ervan niet te veel tijd in beslag nemen.

3.3 Interview zorgcoördinator

Bovendien zijn er gesprekken geweest met de zorgcoördinator van de Buurderij. Met deze gesprekken wilden wij inzicht krijgen hoe er intern gekeken wordt naar de noodzaak van vrijetijdsbesteding. Daarbij wilden wij meer te weten komen over de aard van het probleem en welke ontwerpeisen er vanuit de organisatie gesteld worden.

3.3.1 Resultaten zorgcoördinator:

Volgens de zorgcoördinator van de Buurderij is de reden voor het gebrek aan intrinsieke motivatie per jongere verschillend. Voor de één is de onvoorspelbaarheid en onbekendheid een te grote drempel, voor de andere is het makkelijker om 'nee' te zeggen, zodat ze het niet hoeven te proberen.

Achterliggende problematiek en passieve houding:

In een gesprek met de zorgcoördinator kwam naar voren dat de achterliggende problematiek van de jongeren op veel fronten impact heeft op hun functioneren. Veel jongeren hebben een slechte socialisatie gehad. Hierdoor weten ze moeilijk wat hun eigen normen en waarden zijn, maar kunnen zij zich ook moeilijk inleven in die van anderen. Het resultaat hiervan is dat ze niet tot weinig aanvoelen wat goed voor hen is en nemen zij dit moeilijk van anderen aan. Ze zien zelf niet in dat hun passieve houding een probleem is voor hun ontwikkeling. Door het gebrek aan inzicht van het probleem zullen de jongeren niet gemotiveerd zijn om te veranderen.

Het tekort aan voorspelbaarheid zorgt ervoor dat jongeren vastlopen. Ritme is daarom van groot belang. Zonder ritme en structuur zullen de jongeren uit balans raken, waardoor de kans groot is dat zij zich weer terugtrekken op hun kamer.

3.3.2 Ontwerpeisen zorgcoördinator

- Het product moet aansluiten op de belevingswereld van de jongeren.
- Er moet rekening gehouden worden met de achterliggende problematiek en sociale omgeving waarin de jongere zich bevindt.
- Het is van belang dat de intrinsieke motivatie van de jongere geactiveerd wordt en moeten zij last gaan ervaren van hun passieve houding.
- Het product moet inzichtelijk zijn en duidelijke stappen bevatten, zodat de jongeren dit makkelijk kunnen volgen.
- Het is van belang om jongeren voor te structureren op vrijetijdsbesteding activiteiten, door het bijvoorbeeld te visualiseren of te ondertitelen.
- Het product moet makkelijk leesbaar zijn.

3.4 Interview J. Pijlman

Om te onderzoeken hoe er tegen vrijetijdsbesteding aangekeken wordt bij een soortgelijke organisatie hebben wij een interview met een professional van Elker gehouden. Het doel is erachter komen hoe deze organisatie hun jongeren motiveert om deel te nemen aan vrijetijdsbesteding en waar zij als professionals tegen aanlopen. Het interview is gehouden met mevr. J. Pijlman. J. Pijlman is pedagoog binnen de organisatie Elker. De locatie waar J. Pijlman werkzaam is treft een behandelgroep (24-uurs) voor jongeren tussen de 12 en 18 jaar met gedragsproblematiek en psychosociale problemen (Elker, z.d.). Veel van hen kampen ook met ASS. De groep heet IKV (Intensieve kleinschalige voorziening) en is onderdeel van de organisatie Elker.

3.4.1 Resultaten interview J. Pijlman

Uit het interview met J. Pijlman is gebleken dat ze het bij Elker belangrijk vinden dat jongeren genoeg ruimte krijgen om zich te ontspannen en plezier te kunnen maken in hun vrije tijd. Daarnaast vinden zij het van belang dat jongeren gezonde vriendschappen opbouwen. Echter merken de professionals dat de jongeren weinig sociale contacten hebben om mee af te spreken of dingen te ondernemen.

De mannelijke cliënten zitten veel te gamen en de vrouwelijke cliënten zitten uren op hun telefoon in hun kamer. Een methode of beroepsproduct om de jongeren te motiveren hebben ze niet. Desondanks zijn er twee begeleiders aangewezen om met de jongeren te sporten. Daarnaast organiseren ze met regelmaat activiteiten.

3.4.1 Ontwerpeisen J. Pijlman

- Het product moet de jongeren van hun beeldscherm wegtrekken.
- De jongeren moeten iets gaan doen in hun vrije tijd waarmee zij zich kunnen ontwikkelen, sociale interactie aangaan, bewegen of buiten zijn.

3.5 Best practice

Om onderzoek te doen naar de visie op vrijetijdsbesteding hebben wij een interview gehouden met M. Epema van de organisatie Scouting te Hurdegaryp, deze organisatie is gespecialiseerd in ASS. Scouting begeleidt normaal tot hoogbegaafde mensen met autisme bij wonen, werken en leren. Zij bieden ondersteuning aan jeugdigen en volwassenen door middel van individuele begeleiding en/of groepsbegeleiding (Scouting, 2023). M. Epema is locatiemanager, het interview is gehouden met als doel een beter beeld krijgen hoe de organisatie omgaat met het onderwerp vrijetijdsbesteding. Daarbij waren wij nieuwsgierig naar de manieren waarop zij dit aanpakken en welke belemmeringen zij hierbij ervaren in de begeleiding van jongeren met ASS. Tot slot wilden wij ook graag haar visie op de factoren die daarin van belang zijn.

3.5.1 Resultaten interview M. Epema

De professionals van Scouting bieden verschillende activiteiten aan jongeren met ASS op locatie, een aantal voorbeelden daarvan zijn: het aanbieden van leer/werktrajecten op het gebied van ICT, het ondersteunen bij wonen, werken en leren door middel van onder andere bezig te gaan met: huishouden en administratie, studie, en persoonlijke ontwikkeling. (Scouting, 2023).

Mevrouw Epema bevestigt wat in het vooronderzoek naar voren kwam. Jongeren met ASS hadden voor, tijdens en na de coronaperiode moeite met het participeren in vrijetijdsbesteding. Vóór de pandemie vanwege hun ASS problematiek en tijdens/na de pandemie kwamen daar de wisselende maatregelen en een onregelmatig ritme bij. Veel voorkomende klachten vanuit de deelnemers waren een toename van depressieve klachten. Uit deze statements komt voort dat sociale participatie van de doelgroep van belang is bij het ontwikkelen van een product, daarbij speelt het welzijn van de jongeren ook een rol. Ze geeft aan dat het persoonlijk contact met de jongeren van belang is. Zij heeft tijdens de coronaperiode gemerkt dat het online contact voor sommige jongeren wel werkte en voor anderen niet. Bovendien vindt M. Epema het belangrijk om de intrinsieke motivatie van de jongeren te onderzoeken. Sommige jongeren weten precies wat ze willen en anderen weten dat niet goed. Het blijkt dat Scouting (nog) niks concreets op papier heeft ontwikkeld waarmee zij de motivatie en interesses van de jongeren kunnen onderzoeken. Echter geven zij aan dat hier zeker behoefte aan is.

3.5.2 Ontwerpeisen M. Epema

- Zij ziet graag een instrument dat professionals kunnen gebruiken om de motivatie en de interesses van cliënten in kaart te brengen.
- Het product moet helder geformuleerd zijn en de stappen moeten overzichtelijk zijn.
- In het product moet vrijetijdsbesteding goed aansluiten bij de wensen van de jongeren.
- M. Epema zou graag een handvat voor de professionals zien dat het gemakkelijker maakt om te onderzoeken waar de motivatie en interesses van de deelnemers ligt. Hierin wil zij graag terugzien waar de motivatie ligt, hoe dit inzichtelijk gemaakt kan worden en welke vervolgstappen er nodig zijn. Daarbij moet dit handvat voor vrijetijdsbesteding zo goed mogelijk aansluiten bij de jongeren en moet tevens de keuze bij de jongeren zelf liggen.
- Ten slotte moet het product ervoor zorgen dat de jongeren ook echt een activiteit gaan ondernemen.

3.6 Moreel beraad

Op woensdag 30 november 2022 hebben wij samen met drie professionals een moreel beraad gehouden op de Buurderij als onderdeel van de eindopdracht. Wij hebben hiervoor een casus bedacht die relevant was voor de locatie. Wij hebben samen met de professionals het morele dilemma in de casus besproken met behulp van een stappenplan. De casus ging over het drugsgebruik destijds op de locatie. Het dilemma ging over de keuze: houd je je als professional aan het drugsprotocol als de jongere drugs gebruikt na een heftig gesprek óf laat je de jongere afkoelen in zijn eigen derde milieu. Uit het moreel beraad zijn ontwerpeisen naar voren gekomen, dit zijn de eisen die medewerkers als belangrijk achten voor de ontwikkeling van het product.

3.6.1 Ontwerpeisen uit het moreel beraad

- De professionals vinden vrijheid en autonomie voor de jongeren van belang.
- De professionals vinden dat je de verantwoordelijkheid (deels) bij de jongere moet laten.
- Het product moet aansluiten bij de belevingswereld van de jongere.
- De professionals vinden het belangrijk dat het product een samenwerking tot stand brengt, zodat de professional samen met de jongere in gesprek kan gaan over vrijetijdsbesteding.

3.7 Definefase

In de definefase van het onderzoek hebben wij bepaald welke inzichten uit de grote hoeveelheid informatie belangrijk was, om hiermee de richting van het verdere ontwerpproces te bepalen. ('t Veer, 2021). Dit hebben wij gedaan door een conclusie te trekken uit de ontwerpeisen.

3.7.1 Conclusie ontwerpeisen

Wij zijn begonnen met een analyse, hierbij worden de gegevens geclusterd en gecategoriseerd ('t Veer, 2021). Om een overzicht te krijgen welke gegevens wij verzameld hebben is er eerst een tabel gemaakt met alle ontwerpeisen per stakeholder (zie bijlage 5.1). De kern van de ontwerpeis is dikgedrukt. Want door de kern dik te drukken, kunnen wij zien welke ontwerpeisen overeenkomen.

De meest overeenkomende ontwerpeisen zijn:

- 1 Het product moet aansluiten bij de belevingswereld van de jongere.
- 2 Het product moet kort en bondig zijn.
- 3 Het product moet voorspelbaar en gestructureerd zijn.
- 4 Het product moet de intrinsieke motivatie van de jongeren onderzoeken.

Vanuit de doelgroep werd de ontwerpeis gesteld dat het product geen moeilijke woorden bevat. Omdat het product voor hen bedoeld is, hebben wij deze eis prioriteit gegeven.

Vervolgens is er een datasynthese gemaakt. Hiermee hebben wij gekeken hoe wij nader betekenis konden geven aan de uitkomsten en welke inzichten wij konden combineren. Hierdoor konden wij een completer beeld creëren ('t Veer, 2021).

Hiervoor hebben wij de methode 'het opstellen van een persona' gebruikt. De persona hebben wij opgesteld op basis van de inzichten die zijn verzameld over de doelgroep ('t Veer, 2021).

De persona bestaat uit een concrete profielbeschrijving van een fictieve jongere die woonachtig zou kunnen zijn op de Buurderij. Door het beschrijven van de persoonlijke wensen, behoeften, interesses kunnen wij kijken wat er in ons product moet om de hulpvraag van de jongere te beantwoorden. In bijlage 5.2 is de persona uitgewerkt.

Na het maken van een persona monden we in de definefase uit naar het formuleren van een design challenge. In de design challenge hebben wij een statement geformuleerd dat breed genoeg is om tot meerdere oplossingsrichtingen te komen en duidelijk maakt wat we willen bereiken (t' Veer, 2021).

In het statement staat zorgvuldig geformuleerd voor welke doelgroep het bestemd is, wat de uiteindelijke wens of behoefte is waarvoor een oplossing ontworpen moet worden en tot welke uitkomst dit moet leiden.

Het statement: Jongeren van de Buurderij met (kenmerkend) ASS (**doelgroep**) moeten leren ontdekken waar hun interesses/talenten liggen en hoe zij hiermee aan slag kunnen (**wens/behoefte**) om de sociale inclusie, sociale ontwikkeling en het sociaal netwerk van de jongeren te bevorderen. (**Gewenste uitkomst**)

3.8 Developfase

De developfase bestaat uit twee belangrijke deelfasen. De eerste fase is de 'ideationfase'. In deze fase hebben wij ideeën gegenereerd om tot een passende en effectieve oplossing te komen (t' Veer, 2021). Het belangrijk om de eindgebruikers te betrekken. Daarom hebben we tijdens het interview met de jongere gevraagd of hij ideeën had voor een product. Hij kon geen concrete ideeën geven. Daarom hebben wij hem twee ideeën voorgelegd om te kijken wat zijn reactie hierop was. Het eerste idee was een flyer waarin aandacht besteed wordt aan vrijetijdsbesteding. De jongere gaf aan dat er al een ideeën lijst is, maar dat hier weinig gebruik van wordt gemaakt.

Het tweede idee is een kort werkboekje waarin jongeren kunnen gaan ontdekken waar hun interesses liggen en wat er te doen is. Dit vond hij een goed idee. Vooral voor jongeren die nieuw zijn op de Buurderij en nog niet goed weten wat ze willen.

Wij hebben dit idee destijds niet aan de professionals voorgelegd omwille van de tijd. Wij ervoor gekozen het prototype te maken en dit te laten evalueren door de opdrachtgever en professionals.

3.8.1 Prototype ontwerpen

In de tweede deelfase 'prototyping' hebben wij het idee een concrete gestalte gegeven zodat het kan worden uitgetoetst in de praktijk (t' Veer, 2021). Dit is gedaan met behulp van de site Canva. Canva is een grafisch online ontwerpplatform. Met dit platform konden wij een professioneel ontwerp maken. Het prototype is gemaakt aan de hand van opbouwende vragen. Het begint bij wie de jongere is en sluit met het evalueren van de activiteit. Door stap voor stap de jongere te laten nadenken, hopen wij de jongere te prikkelen om een nieuwe activiteit uit te proberen. Daarbij is er positief taalgebruik, vrolijke kleuren en plaatsjes toegepast. Het doel hiervan is de jongeren in een positieve mindset te brengen.

Daarnaast hebben wij een handleiding gemaakt voor de professionals. In de handleiding staat beschreven wat de context en aanleiding is. Daarbij staat beschreven voor wie het werkboekje bedoeld is, waarvoor het bedoeld is en hoe het te gebruiken is. Daarnaast zijn de randvoorwaarden van het werkboekje benoemd. Het is de bedoeling dat jongeren dit samen met hun begeleider invullen. Het geeft professionals een handvat om vrijetijdsbesteding visueel en concreet te maken voor de jongeren.

3.8.2 Evaluaties van het product (prototype)

Na het ontwerpen van het prototype zijn wij bij de stakeholders langsgegaan om het prototype voor te leggen en te evalueren. Wij hebben een evaluatieformulier gemaakt om gerichte feedback van de stakeholders te ontvangen. In het evaluatieformulier hebben wij gevraagd de randvoorwaarden

duidelijk verwerkt zijn. Daarnaast hebben wij vier verdiepende vragen gesteld en ruimte gegeven voor open feedback. De ingevulde evaluatieformulieren staan in bijlage 6.1.

Als eerste zijn wij naar de organisatie Scouting gegaan. M. Epema was niet aanwezig, daarom hebben wij het product aan haar collega F. Dijkstra voorgelegd. Omdat F. Dijkstra niet betrokken was binnen het onderzoek hebben wij haar eerst de doelstelling van het onderwerp uitgelegd.

Aan de hand van het evaluatieformulier kwamen een aantal verbeterpunten en aanvullingen naar voren, dit waren:

F. Dijkstra:

- Op de randvoorwaarde ‘Het product sluit aan op de belevingswereld van de jongeren.’: “Het is afhankelijk van de emotionele intelligentie van de jongere. Voor sommige zal het moeilijker zijn om breder te denken dan wat er daadwerkelijk in het product staat (tunnelvisie). Dit kan ertoe leiden dat ze snel gedemotiveerd raken zodra iets niet volledig aansluit op hun behoeftes.”
- Er moet ook nog een kopje ‘Anders, namelijk:’ bij de voorbeelden. Zodat je de jongeren ruimte geeft om zelf iets in te vullen.
- “Kijk hierboven” moet veranderd worden in “Zie vorige bladzijde”. Anders kan dit verwarrend zijn voor de jongeren met ASS.

Na het gesprek met F. Dijkstra zijn wij langs de Buurderij gegaan om het product aan de opdrachtgever en de professionals voor te leggen. De opdrachtgever was tevreden over het product en vond een werkboekje een goed idee. Op deze manier hebben de professionals een handvat om het onderwerp vrijetijdsbesteding te visualiseren en inzichtelijk te maken voor de jongeren.

De verbeterpunten en aanvullingen vanuit de opdrachtgever:

- In de handleiding staat dat de meerderheid van de jongeren softdrugs gebruikt. Dit klopt niet en moet worden aangepast.
- De voorbeelden voor activiteiten zou kunnen worden uitgebreid met adressen waar de activiteit gedaan kan worden. Doordat ze niet zelf opzoek hoeven maak je het voor de professional makkelijker.

Tot slot is het product voorgelegd één van de professionals van de Buurderij. De professional was enthousiast over het product en zou het graag eens in de praktijk willen gebruiken.

De professional had als aanvulling:

“Sluit het werkboekje af met een soort contract die jij en de jongeren ondertekenen. Hierdoor sluit je een commitment af bij de jongere. In de begeleiding kan je de jongeren aanspreken op het gemaakte commitment zodra er weerstand komt voor het uitproberen van de activiteit.”

Na de evaluaties met de verschillende stakeholders hebben wij de feedback geïmplementeerd in het advies, de handleiding en het product.

Hoofdstuk 4 Aanbevelingen

In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe het product duurzaam in te zetten is in de toekomst. Ten tweede wordt vermeld hoe het product bijdraagt aan de professionaliteit van de medewerkers van de Buurderij en daarbuiten. Het product biedt namelijk handvatten voor deze professionals. Bovendien komt in dit hoofdstuk terug op welke manier het product gaat bijdragen aan het probleem dat speelt in de organisatie. In 4.3 wordt beschreven hoe het product geïmplementeerd kan worden in de organisatie. Tot slot worden er aanbevelingen gegeven hoe het product te gebruiken en wanneer het ingezet kan worden.

4.1 Inzetbaarheid

We hebben ervoor gekozen om het werkboekje breed inzetbaar te maken. Dit betekent dat het werkboekje bij verschillende organisaties en locaties, met de doelgroep jongeren (met ASS) toegepast kan worden. Er is doelbewust gekozen om het werkboekje niet enkel te ontwikkelen voor de Buurderij, dit hebben wij gedaan door de vragen in het werkboekje zo algemeen mogelijk te stellen. Tevens hebben wij geen specifieke voorbeelden gegeven van activiteiten omstreeks de Buurderij. Op die manier hopen wij bij te dragen aan een brede inzetbaarheid. Zoals te lezen in hoofdstuk 3 hebben wij het prototype van ons product voorgelegd aan een professional van de organisatie Scouting te Hurdegaryp. Zij was van mening dat ons werkboekje leesbaar, duidelijk en geschikt was voor de doelgroep. Zij gaf aan dat met kleine aanpassingen het werkboekje gemakkelijk in de praktijk te brengen is.

4.2 Bijdrage product

Wij willen met ons advies en product de professional van de Buurderij bereiken, zodat zij de drempel voor de jongeren met ASS met betrekking tot het ondernemen van activiteiten kunnen verkleinen. Het resultaat dat wij daarmee hopen te realiseren is de sociale angst bij de jongeren te verminderen of ten minste de drempel om aan vrijetijdsbesteding te beginnen te verlagen. Handvatten bieden voor professionals om het gemakkelijker te maken om het gesprek over vrijetijdsbesteding aan te gaan en welke stappen te zetten. Je hebt iets concreets in handen. Bovendien gaan de jongere en de professional een commitment aan door zijn of haar handtekening te zetten.

4.3 Implementatie binnen de organisatie

Het product wordt geïmplementeerd doormiddel van een mail naar alle professionals van de Buurderij. Hierin staat een korte omschrijving van het onderzoek en de aanbevelingen. Daarbij wordt verwezen naar de bijlages (het product en de handleiding). Daarnaast zullen de professionals de mogelijkheid krijgen om eventuele vragen te mailen naar ons. Daarnaast zal de opdrachtgever het product (met handleiding) op het intranet van het online cliëntendossier en op de laptopserver zetten. Hierdoor is het product ten allertijden terug te vinden voor de professionals. Dit zal ook vermeld worden in de mail en zal tijdens een teamvergadering door de opdrachtgever benoemd worden.

4.4 Aanbevelingen

Wij raden de professionals die het werkboekje gaan gebruiken aan om samen met de jongere het werkboekje in te vullen. Echter als de jongere dit niet samen met een professional wilt invullen, kan de jongere dit ook individueel invullen en bijvoorbeeld aan de begeleider geven of in zijn of haar postvakje leggen.

Evenals hierboven beschreven is het werkboekje breed inzetbaar en kan het gebruikt worden door verschillende organisaties en doeleinden. Het werkboekje is goed in te zetten bij de aanmelding van nieuwe cliënten, zodra de professional het behandeltraject gaat starten en het cliëntendossier

opstelt. Vrijtijdsbesteding is vaak een kopje in het behandelplan van een cliënt. Het werkboekje kan gebruikt worden om het deel dat gaat over vrijtijdsbesteding in het behandelplan in te vullen en daarmee een breder beeld te krijgen van de jongere als persoon.

Het boekje kan daarnaast gebruikt worden als het onderwerp vrijtijdsbesteding in gesprek met de jongere ter sprake komt, de professional kan het boekje erbij pakken en het ter plekke met de jongere invullen.

Dit hulpmiddel hoeft niet alleen ingezet te worden bij jongeren als doelgroep, maar het kan ook ingezet worden voor volwassenen (met bijvoorbeeld een verstandelijke beperking) die op zoek zijn naar een vorm van vrijtijdsbesteding.

Bijlagen

Bijlage 1: Algemeen onderzoek.

1.1 Methode algemeen onderzoek: Evidence- Based Practice

In ons algehele onderzoek hebben wij Evidence- Based Practice toegepast; (EBP) is wetenschappelijke kennis, kennis en ervaring uit de praktijk van de professional en kennis van de patiënt/cliënt samen bepalen op welke manier gehandeld moet worden in een bepaalde (zorg) situatie ('t Veer, 2021). In het belang van ons ontwerpgericht onderzoek is het handig om te werken volgens EBP omdat wij te maken hebben met een complexe zorgsituatie en praktijkprobleem in de organisatie waar wij ons onderzoek uitvoeren.

Bijlage 2: Context, aanleiding en hoofdstuk 2

2.1 Organisatie en context

De plaats waar de Buurderij zich bevindt is Burgum, Friesland in de gemeente Tytsjerksteradiel. De locatie is opgedeeld in twee units met elk ruimte voor acht jongeren. Daarnaast zijn er vier appartementen gerealiseerd vanuit de trajectgedachte richting zelfstandigheid. Hier kunnen de bewoners (begeleid) zelfstandig wonen. Ze ontwikkelen vaardigheden en worden hierbij middels een op maat traject ondersteund door de 24 uurs- voorziening (De Buurderij, 2020). Op deze wijze leren zij meer en meer om op zichzelf te kunnen wonen en creëren ze een perspectief richting zelfstandigheid. Ook WMO-cliënten met een beschermd wonen indicatie kunnen zij op deze manier de noodzakelijke begeleiding bieden (Buurderij, 2020). Tevens is er een tweede locatie van de Buurderij te vinden in Balloo te Drenthe. Deze locatie is in tegenstelling tot Burgum verdeeld in drie locaties. Waar in 'Het voorhuis en overgangshuis' soortgelijke zorg aangeboden wordt zoals in Burgum, richt 'Het achterhuis' zich op een doelgroep waar er naast de ontwikkelings- en/of gedragsstoornis, tevens sprake is van een licht verstandelijke beperking.

De Buurderij valt onder de geestelijke gezondheidszorg. De professionals van de Buurderij zijn voornamelijk HBO Social Work of HBO pedagogisch geschoold en bieden zorg aan jongeren met langdurige of complexe problematiek. Daarnaast is er een zorgcoördinator, administratief medewerker en gedragsdeskundige aanwezig op locatie. De zorgvisie van de Buurderij is cliëntgericht. Dit betekent dat de cliënten centraal staan en dat er naar de mogelijkheden van mensen gekeken wordt. De Buurderij is van mening dat ieder mens zich moet kunnen ontplooiën naar zijn of haar mogelijkheden. Het creëren van een passend leefklimaat is ondersteunend aan dat proces (De Buurderij, 2020). Cliënten worden doorverwezen naar de Buurderij door middel van hun indicatie die ze van de gemeente krijgen.

2.2 Literatuuronderzoek probleemanalyse en probleemboom

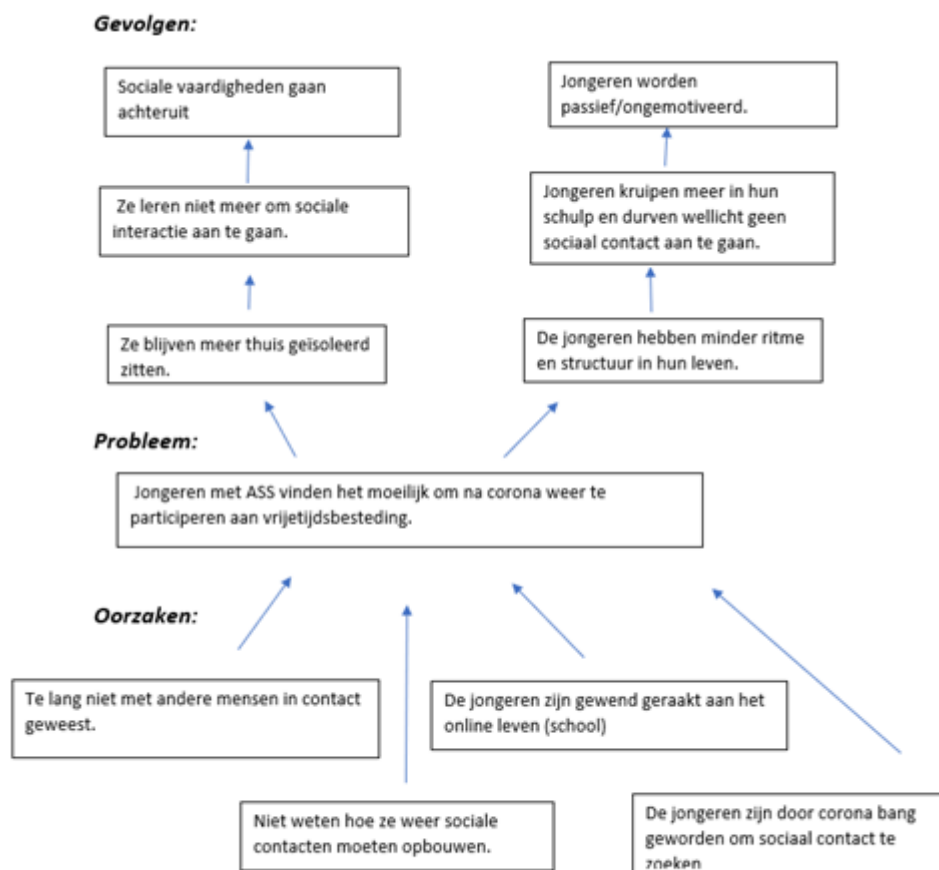
1% van de Nederlandse bevolking heeft een vorm van autisme. Dat zijn 190.000 mensen, dit is een grote groep. Hiervan hebben 6000 mensen ook een verstandelijke beperking. (Inclusie, z.d.). Op de Buurderij zijn er een aantal jongeren met de diagnose autismespectrumstoornis. Mensen hebben als gevolg van hun ASS-problematiek moeite om hun leven zelfstandig te organiseren op het gebied van wonen, studeren, werken en vrijetijdsbesteding. Met name tijdens overgangsperioden hebben mensen met autisme een relatief grote kans om vast te lopen als zij niet tijdig de juiste begeleiding

krijgen (Stichting Meo, 2021). Voorbeelden hiervan zijn de overgang van basis- naar voortgezet onderwijs of van onderwijs naar stage of werk. Signalen die worden opgemerkt bestaan uit het kwijtraken van overzicht over taken, moeite hebben met plannen en organiseren en dat zij het lastig vinden om afwisseling in hun vrije tijd aan te brengen. (Inclusie, z.d.).

In maart 2020 werden de eerste maatregelen tegen corona genomen in Nederland. Ruim twee jaar later vervielen alle maatregelen. De coronacrisis is voor veel mensen van invloed op het dagelijks leven en hun mentale gezondheid, maar voor jongeren met een autismespectrumstoornis (ASS) is dit een extra grote opgave. De pandemie met alle aanpassingen doet een groot beroep op capaciteiten van jongeren met ASS in Nederland. Zij ervaren normaal gesproken al problemen in hun dagelijks leven, met name bij sociaal contact en het beginnen met veranderingen. De effecten hebben invloed op het functioneren van jongeren met ASS. (Dekker, 2021)

2.2.1. Probleemboom

De reden waarom wij een probleemboom hebben opgesteld is omdat wij het inzichtelijker voor onszelf wilden maken wat de oorzaken en gevolgen van ons vraagstuk waren en met welk probleem wij precies aan de slag wilden.

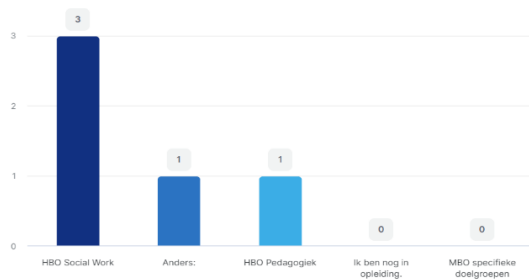
2.2.2 Veldoriëntatie enquête.

De enquête is opgesteld vanuit de inzichten van het deskresearch en het onderzoekende gesprek met de opdrachtgever. De respondenten van de enquête zijn de professionals van de Buurderij locatie Burgum. Er is voor deze respondenten gekozen omdat zij werkzaam op de Buurderij waren tijdens en na de pandemie. Zo mogen wij ervan uitgaan dat zij de problemen die zich destijds en nu voordoen hebben gesignaleerd. De enquête is naar de elf professionals gestuurd. Hiervan hebben vier professionals en de zorgcoördinator hem ingevuld. Dit lijkt te weinig maar doordat de antwoorden zoveel gelijkenis hadden, ook van de zorgcoördinator, kunnen wij aannemen dat het representatief is voor het werk op van de Buurderij.

Om het probleem te onderzoeken is er gebruik gemaakt van een kwalitatieve en kwantitatieve methode want in de enquête staan zowel open vragen als vragen gesloten vragen. De open vragen zijn gesteld om meningen en inzichten te krijgen. De meerkeuze vragen zijn bedoeld om erachter te komen wat er voor de professionals het meest van belang was.

De enquête is het begin punt van het schrijven van de probleemanalyse geweest. Deze is later aangevuld met vervolggesprekken met een jongere, de opdrachtgever en de professionals.

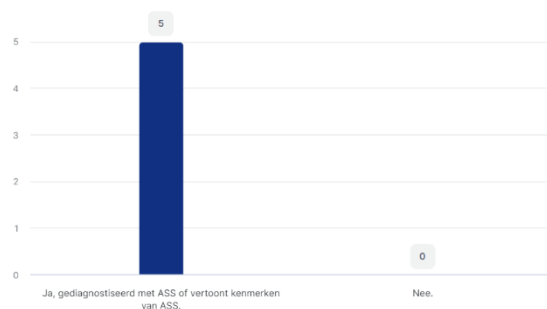
1. Welke opleiding heb je afgerond?

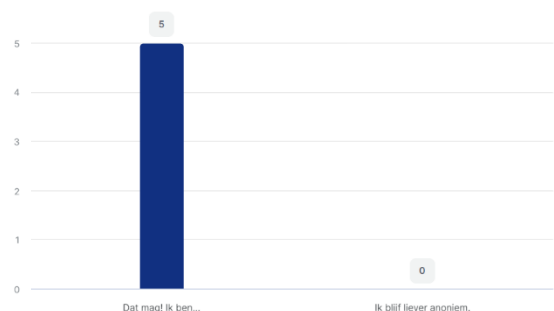
2. Hoe lang ben je al werkzaam op de Buurderij?

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
7 maanden in Balloo, sinds mei in Burgum. In totaal bijna een jaar.	1	20%
2,5 jaar	1	20%
2 jaar en 7 maanden	1	20%
2 jaar	1	20%
Sinds juni 2018	1	20%

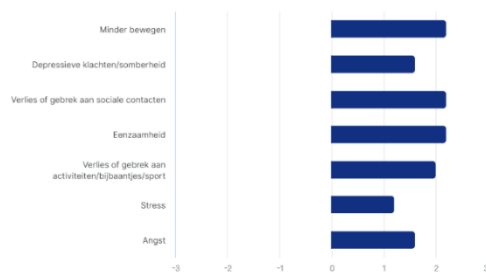
3. Heb jij in je (schaduw)coaching te maken met jongeren met ASS problematiek?

4. Mogen wij jouw naam weten & eventueel contact met je opzoeken voor vervolg vragen?

5. Van welke gevolgen/klachten van corona hadden de jongeren op de Buurderij volgens jou het meeste last?

6. Is er een andere klacht/gevolg die hierboven niet benoemd is?

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Piekeren Verminderd sociaal contact met familie	1	20%
Onzekerheid over de steeds wisselende maatregelen. Beïnvloeding door groepsgenoten/naasten/ouders over het corona beleid.	1	20%
Nee ik denk dat de belangrijkste gevolgen wel benoemd zijn	1	20%
Dit zijn denk ik wel de belangrijkste dingen	1	20%
Boosheid mbr Corona (ontkenning, tegen de regels zijn etc, het is onzin).	1	20%

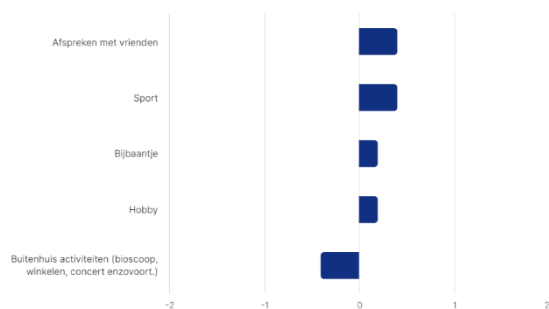
7. Zag jij gedragsveranderingen bij de jongeren tijdens corona? Zo ja, welke?

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Trokken zich meer terug op kamer en waren steeds moeilijker in beweging te krijgen.	1	20%
Structuur viel volledig weg toen ook school gesloten werd. Door geen structuur gingen jongeren zich vervelen en dit uitte zich ook in het gedrag (meer klieren, bij elkaar op kamer in de nacht, grotere mond)	1	20%
Mentaal welbevinden; Moete met sociale beperking en dus snellere agitatie; Niet naleven coronaregels; Passief gedrag werd groter en dus gamen, veel op kamer en minder sociale omgang met anderen.	1	20%
Meer angst, haast obsessief de maatregelen opvolgen (autistisch denken --> zwart wit denken --> er wordt gezegd dat je 1,5 m afstand moet houden, waarom doen andere mensen dat niet? Konden zich daar (in Balloo) erg boos over maken wanneer mensen zich niet aan de coronamaatregelen hielden. Hoop dat dit een beetje een heldere uitleg is want ik ben moe sorryyy :)	1	20%

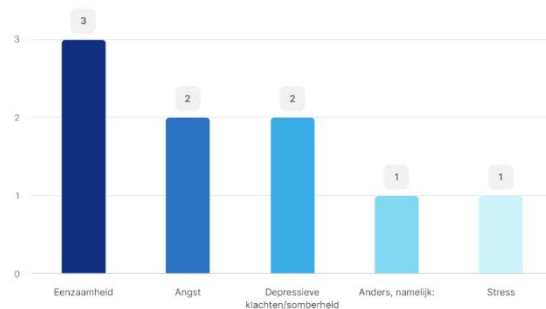
8. Welk effect had dit op het leefklimaat (fysieke & sociale omgeving) van de jongeren?

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Wegvallen van structuur, verveling, boosheid over de coronaregels (vooral de avondklok)	1	20%
Minder sociale contacten, angst dat er een coronauitbraak kwam op de groep en de angst om op verlof te gaan (bang om besmet te worden)	1	20%
Jongeren zaten veel bij elkaar op de groep en er speelde veel verveling, dit bracht de nodige dynamiek met zich mee. Jongeren die zich toch al veel terug trokken deden dit nu nog meer.	1	20%
Jongeren hebben minder kans gehad om naar hun ouders/verzorgers te gaan. Ze waren op elkaar aangewezen als het gaat om sociaal contact. Naar mijn idee heeft dit een negatieve invloed gehad op de jongeren, doordat ze elkaar versterken in hun problematiek en/of negatief gedrag. Hierdoor wordt er minder goed aan doelen gewerkt en zijn hun trajecten vertraagd.	1	20%

9. In hoeverre werden de volgende activiteiten weer opgepakt door de jongeren?

10. Welke mentale klachten hielden volgens jou ook na de pandemie aan?

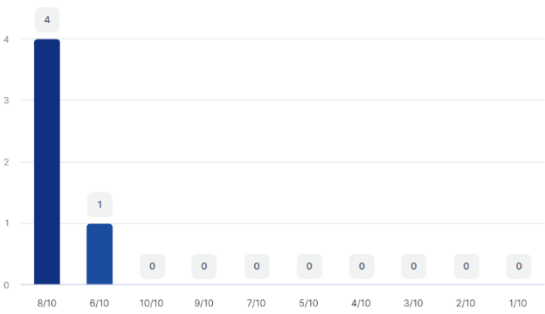
11. Hoe ziet de vrijetijdsbesteding van de jongeren in je caseload eruit? En heb je daar goed zicht op?

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Sport, bijbaantje of op zoek naar bijbaantje, ontmoetingen binnen het welzijnswerk, vrienden	1	20%
school en werk, verder vinden ze het moeilijk om hun vrije ruimte in te delen en trekken ze zich veelal terug op kamer.	1	20%
In Burgum anders dan in Balloo uiteraard, hier in mijn schaduwwoochschappen duidelijk zicht op. Houden zich bezig met school, werk, hobby's.	1	20%
Afspreken met vrienden. Er zijn een aantal jongeren die een bijbaan hebben of naar sport/hobby gaan.	1	20%
Afspreken buiten schooltijd en een bijbaantje.	1	20%

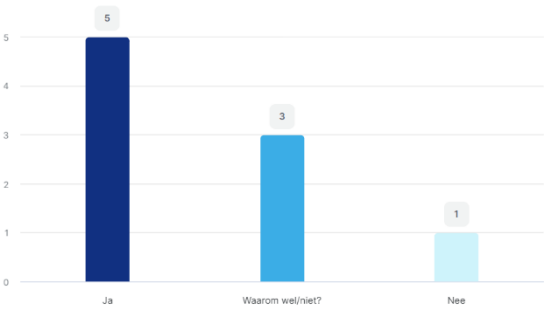
12. Hoe besteed je op dit moment aandacht aan vrijetijdsbesteding in je caseload/met de jongeren?

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Wanneer een jongere geen zinvolle daginvulling heeft, gaan we op zoek naar een bijbaantje of hobby.	1	20%
Vragen in coachgesprekken hoe het bijbaantje gaat en of ze nog ergens meer behoefte aan hebben.	1	20%
Door samen met hem dingen te ondernemen en gesprekken te voeren over het belang van sociaal contact buiten school en werk	1	20%
Door in gesprekken ze te bevragen naar school/werk/hobby's, maar net wat aan de orde is.	1	20%
Coachgesprekken, groeps gesprekken, bewonersraad	1	20%

13. Hoe belangrijk is vrijetijdsbesteding in jouw caseload?

14. Vind jij dit na corona een belangrijker onderwerp geworden?

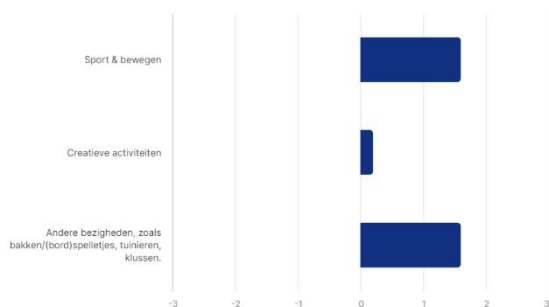
15. Waar loop je tegenaan in de begeleiding met betrekking tot vrijetijdsbesteding en welke factoren hebben hier mee te maken?

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Zelfde antwoord als hierboven.	1	20%
Possieve houding van jongeren, vaak angst of laag zelfbeeld	1	20%
Jongeren zijn vaak bang voor het nieuwe, willen geen onbekende dingen aangaan en gaan daarom nieuwe contacten uit de weg.	1	20%
Jongeren vinden het moeilijk/ spannend om nieuwe dingen aan te gaan, daarnaast hebben deze jongeren het lastig in de huidige prestatienaamschappij en zijn ze ontzettend beïnvloedbaar	1	20%
De Buurderij probeert veel aan te bieden, maar jongeren zijn moeilijk te motiveren om andere dingen uit te proberen wanneer het gaat om vrijetijdsbesteding (sport, baantje)	1	20%

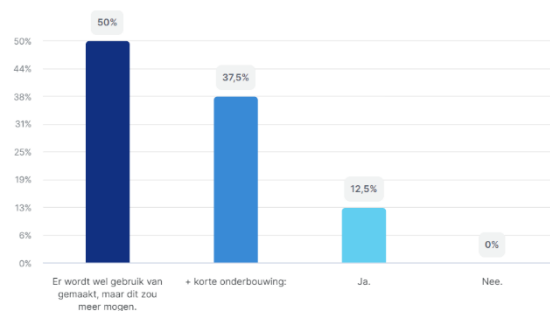
16. Maak jij gebruik van een bepaalde methodiek (of kennis/vaardigheid) in jouw caseload om dit te motiveren? Zo ja, welke?

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Zie bovenstaande antwoorden.	1	20%
Sociaal competentie model	1	20%
Motiverende gesprekstechnieken, oplossingsgericht	1	20%
Het belang van een netwerk bespreken.	1	20%
Eigenlijk heel simpel door samen te ervaren dat het hem wat op kan leveren.	1	20%

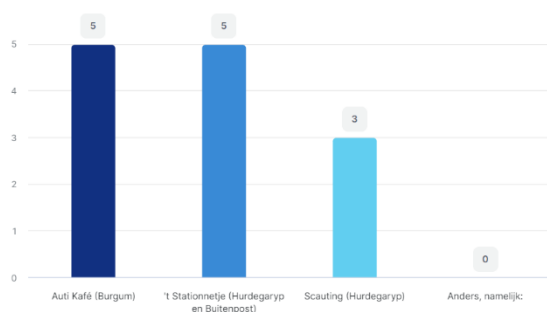
17. In hoeverre is er op de Buurderij aanbod aan de volgende activiteiten? Geef dit per activiteit aan.

18. Wordt er ook voldoende gebruik gemaakt van deze activiteiten?

19. Hebben jullie banden met de volgende organisaties?

20. Welke andere externe factoren (fysieke & sociale omgeving) zouden de invloed van deelname aan activiteiten kunnen beïnvloeden?

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Onzekerheid en onwetendheid.	1	20%
Niet voldoende gestimuleerd worden (vanuit Buurderij) om deel te nemen aan activiteiten	1	20%
Groepsdynamiek/beïnvloeding van de jongeren op de groep. Drugs is momenteel een onderwerp waardoor jongeren weinig motivatie hebben om meer activiteiten te doen.	1	20%
Diagnose Financiën, groepsdruk, onbekend met de mogelijkheden	1	20%
Bezorgde ouders/verzorgers	1	20%

21. Vind jij dat deze factoren ook gelinkt kunnen worden aan de gevolgen van de pandemie?

ANTWOORD	ANTWOORDEN	RATIO
Zeker	1	20%
Voor onze jongeren niet, drugsgebruik is altijd al een probleem geweest voor deze jongeren.	1	20%
Vind ik lastig om te zeggen, weet ik niet.	1	20%
Nee	1	20%
Ja deels wel, echter waren deze problemen er ook al toen dit niet het geval was. Jongeren hebben het nu alleen nog lastiger hiermee.	1	20%

2.2.3 Verantwoording vragen enquête veldonderzoek

Welke opleiding heb je afgerond?	Inzicht krijgen over de respondenten en hun opleidingsniveau.
Hoe lang ben je al werkzaam op de Buurderij?	Inzicht krijgen of de professionals ook tijdens en na de pandemie werkzaam waren.
Heb jij in je (schaduw)coaching te maken met ASS-problematiek?	Bevragen of de professional met de doelgroep werkt waarvoor het onderzoek is opgezet.
Mogen wij je naam weten & eventueel contact met je opnemen voor vervolg vragen?	Bevragen of de professionals willen meewerken aan vervolgesprekken.
Van welke gevolgen/klachten van corona hadden de jongeren op de Buurderij het meest last volgens jou?	Informatie verkrijgen voor de probleemanalyse van de klachten die de jongeren ervoeren.
Is er een andere klacht/gevolg die hierboven niet benoemd is?	Informatie verkrijgen voor de probleemanalyse over klachten die de jongeren ervoeren.
Zag jij gedragsveranderingen bij de jongeren tijdens corona, zo ja welke?	Informatie verkrijgen over welke gedragsveranderingen er waren om een beter beeld van de jongeren te krijgen.
Welk effect had dit op het leefklimaat (fysieke & sociale omgeving) van de jongeren?	Inzicht krijgen over het leefklimaat om zo een beter beeld van de jongeren te krijgen en hun leven op de Buurderij.

In hoeverre werden de volgende activiteiten weer opgepakt door de jongeren?	Inzicht krijgen in hoeverre en in welke mate activiteiten weer werden opgepakt die sommige jongeren voor corona wel deden.
Welke mentale klachten hielden volgens jou ook na de pandemie aan?	Inzicht krijgen over de mentale gezondheid van de jongeren.
Hoe ziet de vrijetijdsbesteding in je caseload eruit? En heb je daar goed zicht op?	Inzicht krijgen of de professionals een duidelijk beeld hebben in hun caseload of dat hier problemen mee zijn.
Hoe besteed je op dit moment aandacht aan vrijetijdsbesteding in je caseload/met de jongeren?	Een beeld krijgen over de werkwijze van de professionals.
Hoe belangrijk is vrijetijdsbesteding in jouw caseload?	De urgentie van onze doelstelling bepalen.

Vind jij dit na corona een belangrijker onderwerp geworden?	De urgentie van ons onderzoek bepalen.
Waar loop je tegen aan in de begeleiding met betrekking tot vrijetijdsbesteding en welke factoren hebben hiermee te maken?	Gegevens verkrijgen voor de probleemanalyse.
Maak jij gebruik van een bepaalde methodiek (of kennis/vaardigheid) in jouw caseload om dit te motiveren? Zo ja welke?	Inzicht krijgen over de werkwijze van de professionals. En daarbij bepalen wat er al gedaan wordt.

In hoeverre is er op de Buurderij aandacht voor de volgende activiteiten?	Inzicht krijgen op mesoniveau over wat de organisatie te bieden heeft.
Wordt er ook voldoende gebruik gemaakt van deze activiteiten?	Met deze vraag wilde wij een beter beeld krijgen van het probleem.
Hebben jullie banden met de volgende organisaties?	Inzicht krijgen over samenwerkingen met andere organisaties.
Welke andere externe factoren (fysieke & sociale omgeving) zouden de deelname aan vrijetijdsbesteding kunnen beïnvloeden?	Bredere oriëntatie van het probleem verkrijgen dan alleen corona.
Vind jij dat deze gevolgen ook gelinkt kunnen worden aan de pandemie?	Bevragen of we een koppeling met corona en de externe factoren moesten constateren.

Tabel 1.1: Verantwoording veldonderzoek

2.2.4 Resultaten enquête: impact corona voor de jongeren van de Buurderij.

Impact corona op leefklimaat & gedrag.

Het probleem is zichtbaar op de Buurderij doordat professionals merkten door de maatregelen de structuur bij de jongeren volledig wegviel. Hun bewegingsvrijheid werd minder waardoor ze weinig de kans kregen even de groep te verlaten om tot rust te komen. Dit uitte zich volgens de medewerkers in gedragsverandering. De jongeren begonnen zich te vervelen en lieten passief gedrag zien. Ze trokken zich meer terug op kamer, kwamen moeizamer in beweging, er werd veel gegamed en er was minder sociale omgang met anderen. De sociale beperkingen die door de maatregelen waren ontstaan leverde snellere agitatie op. Door verveling en frustratie begonnen de jongeren meer te klieren en hadden een grotere mond.

Dit had een negatief effect op het leefklimaat van de jongeren. De dynamiek op de groep veranderde doordat er meer jongeren op de groep aanwezig waren, omdat zij minder de kans kregen om op verlof te gaan naar ouders/verzorgers. Hierdoor waren ze op sociaal gebied erg op elkaar toegewezen. Dit had een negatieve invloed op de jongeren waardoor er meer ongewenst gedrag

naar elkaar werd vertoond en versterkte dit hun problematiek en/of negatief gedrag. Hierdoor werd er minder goed aan hun doelen gewerkt en werden hun trajecten vertraagd.

(Mentale) klachten jongeren Buurderij

Uit de resultaten van de enquête is gebleken dat medewerkers op de Buurderij merkten dat de jongeren tijdens de pandemie kampten met verschillende klachten. De medewerkers gaven aan dat de jongeren voornamelijk minder gingen bewegen, eenzaamheid ervaarden en gebrek of verlies van sociaal contacten ondervonden. Daarnaast was er gebrek en/of verlies aan activiteiten, bijbaantjes en sport bij de jongeren.

Minderheidsstress kan gedefinieerd worden als een vorm van stress die voortvloeit uit status van minderheid. Toen iedereen een beperkter sociaal leven had en binnen zat, is het mogelijk dat jongeren met ASS minder verschil met de rest van de maatschappij ervaarden voor de pandemie. De maatschappelijke prestatiedrang werd namelijk verminderd.

Andere klachten die jongeren ervaarden waren boosheid en onzekerheid over de steeds wisselende maatregelen en piekeren. Vakliteratuur stelt dat zij moeite hadden met het volgen van de richtlijnen over quarantaine. De onduidelijke informatie is een belangrijke voorspeller van posttraumatische stresssymptomen (Brooks e.a., 2020)."

De coronamaatregelen vervielen in maart 2022 en langzaam werden er weer meer dingen mogelijk voor jongeren. Eenzaamheid was na de pandemie nog steeds aanwezig bij de jongeren. Daarnaast bleek dat de jongeren voor de pandemie ook al weinig tot geen sociaal netwerk hadden.

Sociaal emotionele ontwikkeling en angst

De jongeren op de Buurderij vertonen vrijwel allemaal kenmerken van ASS. Volgens Lord, Cook, Leventhal, & Amaral (2001) is ASS een ontwikkelingsstoornis waarvan kenmerken: tekortkomingen bij sociale interactie en communicatie in verschillende situaties zijn. Deze tekortkomingen kunnen zich uiten bij sociale-emotionele interactie, non-verbaal gedrag en bij het begrijpen, ontwikkelen of behouden van relaties. Bovendien gaat ASS vaak gepaard met beperkte, herhalende patronen van gedrag, interesses of activiteiten (American Psychiatric Association, 2013).

Uit de enquête bleek dat de jongeren angst hebben voor nieuwe dingen. Volgens Kox (2021) zijn er veel angstsymptomen die samenhangen met autisme. "Denk aan angst voor veranderingen en onbekende zaken of als gevolg van verstoring van rituelen zonder neutraliserende functie, onduidelijkheid en onvoorspelbaarheid van bijvoorbeeld sociale situaties." aldus Kox.

Voor mensen met autisme kost het aangaan en onderhouden van sociale contacten veel inspanning. Soms zoveel dat ze publieke plaatsen gaan mijden.

"Voor jongeren die meer moeite hebben met het onderhouden van contacten leek de coronacrisis in eerste instantie een uitkomst. Het geeft minder druk om contacten te leggen en onderhouden. Maar juist op langere termijn kan het ervoor zorgen dat vaardigheden die nodig zijn voor het leggen van contacten opnieuw moeten worden aangeleerd en worden geoefend." (Movisie, 2021)

De jongeren gaan hierom nieuwe contacten uit de weg. Een laag zelfbeeld en de beïnvloeding van anderen maakt dat de jongeren moeizaam te motiveren zijn. Door het belang van een netwerk te benoemen of te laten ervaren wat vrijetijdsbesteding de jongeren kan leveren wordt er geprobeerd de jongeren te motiveren. Hierbij worden door sommigen de methodieken oplossingsgericht werken, motiverende gespreksvoering of het sociaal competentie model toegepast.

2.2.5 Schrijven probleemanalyse

De probleemanalyse op macro (landelijk), meso (organisatorisch) en microniveau (individueel) hebben we als volgt opgebouwd en verwerkt in de eindopdracht: vanuit onderbouwing van literatuuronderzoek over jongeren in Nederland en hun vrijetijdsbesteding hebben we het macroniveau geschreven. Het stuk over het organisatorische aspect hebben we als volgt verdeeld: het huidige beleid ten aanzien van vrijetijdsbesteding en het aanbod aan vrijetijdsbesteding van de Buurderij. Dit hebben wij geschreven op basis van gesprekken met de medewerkers, de uitgezette enquête en het gesprek met de jongere. Ten slotte hebben wij het micro (individuele) niveau opgesteld aan de hand van gesprekken met medewerkers, de zorgcoördinator en uit het vooronderzoek/veldoriëntatie.

Bijlage 3: Verantwoording en aanpak interviews, Ontwerpeisen opstellen (hoofdstuk 3)

3.1 Gesprek met een jongere van de Buurderij

Interview 1: kwalitatief interview

In het interview met de jongere van de Buurderij is er gekozen voor een kwalitatieve methode. Er is gebruik gemaakt van een semigestructureerd interview. Bij een semigestructureerd interview wordt een deel van de gestelde vragen vooraf door de interviewer bepaald. De volgorde waarin de vragen worden gesteld is flexibel en de respondenten kunnen volledig vrij antwoorden (Merkus, 2021). Daarbij kan de interviewer bij deze onderzoeksmethode doorvragen op de antwoorden van de geïnterviewde. Wij vonden deze methode het meest geschikt omdat wij ervoor hebben gekozen om de vragen van het interview van tevoren op te stellen, maar in het interview ruimte te laten voor eigen invulling. Wij wilden zoveel mogelijk open vragen stellen om genoeg informatie te verkrijgen over een bepaald topic. Tijdens het interview hebben we sommige vragen anders geformuleerd of achter wege gelaten, zo werd het interview meer een ‘informeel’ gesprek. Dit had als functie om aansluiting te vinden bij de jongere en zijn beleefwereld. Daarnaast hebben we de sfeer van het interview zo veel mogelijk informeel gelaten, om de jongere op zijn gemak te laten voelen. Dit maakte dat de jongere goed zijn perspectief kon vertellen, zonder dat hij zich beoordeeld voelde. Daarbij was het in het interview ook van belang om meer informatie te krijgen over de gehele groep. Deze jongere was één van de weinigen die op korte termijn beschikbaar was en enthousiast wilde meewerken aan het interview. We hebben de vragen aangepast om een breder beeld te krijgen over vrijetijdsbesteding van de gehele groep.

3.1.1 Interview 2 Jongere Buurderij uitgeschreven:

Wat vind je leuk om te doen in je vrije tijd?

Ik spreek graag met vrienden af. We doen vaak gekke dingen zoals carbidschieten. We hebben ook een keet waar we vaak zitten. Ook ga ik graag op stap en vind ik het leuk om te chillen. Ik vind mijn werk ook wel leuk, en om in mijn vrije tijd met vrienden dingen te maken.

Vind je dat voldoende zo of zou je liever er nog iets bij hebben?

Voor mij zijn deze manieren van vrijetijdsbesteding op dit moment genoeg.

Wat doet de rest van de groep qua vrijetijdsbesteding?

Voornamelijk blowen, op hun kamer zitten. Heel soms gaan we voetballen. Ik weet dat één jongere kickboxt en er is nog iemand die een kas heeft. Iemand heeft een stage bij de oud ijzerboer en iemand werkt bij de pizzeria. Iedereen wil geld uitgeven aan een uurtje rust. Veel zijn ook onder invloed in de huiskamer.

Wat zou je qua sport leuk vinden?

Biljarten, poolen vind ik leuk. Er is ook biljart in Burgum. 1 andere gaat weleens met hem mee.

Wordt er genoeg aangeboden op de Buurderij?

Voor nieuwe mensen wordt wel nieuwe dingen aangeboden, zoals in de kas of een spelletje doen.

Het onderwerp vrijetijdsbesteding wordt vaak benoemd door de begeleiding. Hij vindt dat begeleiders wel genoeg aanbieden, maar je moet ook gewoon een beetje initiatief nemen. Bijbaantjes worden ook aangemoedigd, de begeleiding gaan af en toe samen met jongeren zitten om dingen op te zoeken. Het probleem is dat mensen zelf niet genoeg initiatief nemen.

Omdat ze het niet goed weten of omdat ze het niet willen?

Misschien moet het wel wat beter aangegeven worden, bijvoorbeeld van: je kan dit doen of je kan dat doen. Het gebeurt niet zoveel als het uit de mensen zelf moet komen.

En bijvoorbeeld voor nieuwe jongeren?

De jongere benadrukt vooral de eigen regie van de jongeren: 'Eigen initiatief: als zij tegen de begeleiding zeggen ik wil graag een sport doen, dan pakken begeleiders dat wel op. Begeleiders kwamen mij vroeger heel vaak vragen of ik een sport wilde gaan doen. Dat wordt heus wel aangeboden, van wil je misschien een sport doen of wil je misschien dit of dat doen'. Wil je misschien naar 't Stationnetje toe. Het is aan de jongeren zelf wil je het aannemen of niet. Ik heb het met verschillende begeleiders over een sport of activiteiten gehad. Ze vragen het, ze gaan met je in gesprek erover.

Hoe pakten de begeleiders dit met jou op? Hadden ze een bepaalde tactiek?

Het wordt bij het MDO besproken, of bij de coachgesprekken eens in de zoveel tijd. Soms ook één op één zitten met een begeleider dan wordt er ook over gepraat. Het werd mondeling besproken, maar niet met een folder met activiteiten in de buurt of dergelijke.

Maar bijvoorbeeld voor nieuwe jongeren die binnenkomen, zou het voor hen handig zijn om door middel van een blad/papier te weten te komen welke activiteiten er te doen zijn in Burgum?

'Er hangen hier wel bladeren op het prikbord! Maar er wordt nooit naar gekeken.' Maar er zijn laatst wel medewerkers met twee cliënten naar Leeuwarden geweest om te poolen.

Wat zou jou tegenhouden om iets zoals sport of hobby te gaan doen?

Mij zou niet zoveel tegenhouden om te gaan sporten of een hobby te gaan doen, ik heb genoeg vrienden waar ik leuke dingen mee doe en vaak mee ben.

En weet je ook wat dat bij de anderen zou kunnen zijn?

Weet ik niet, de anderen geven graag hun geld uit voor een uurtje rust (blowen). Het is moeilijk te zeggen omdat ze niet zoveel uitvoeren.

Hoe zou je ideale dag eruitzien?

Crossen, autocross met vrienden. Ik ga graag met vrienden dingen ondernemen. Ik zou dan niet thuis zijn, en ik zou zelf iets ondernemen.

Tijdens/na Corona:

Hoe zat het tijdens Corona?

Ik zat eerst tijdens corona de hele tijd op m'n kamer, dat was echt niks aan. Toen kon je ook minder met vrienden doen.

Hoe is dat veranderd na Corona?

Na Corona kon ik gelukkig weer met vrienden afspreken, op stap gaan. Daar kwam ik ook weer oude bekenden tegen en daar ontmoet je nieuwe mensen. Nu zit ik niet meer op m'n kamer.

'Ik ging na Corona gelukkig weer meer op stap en ging weer meer sociaal contact aan, toen kwam ik ook weer oude vrienden tegen en dat was gezellig. Door op stap te gaan, nieuwe mensen te ontmoeten zit ik niet meer op m'n kamer.

Hoe zit het met de andere jongeren?

De meeste hebben 'foute' vrienden. Ik zie mijn vrienden vaak, maar de rest niet. Ze spreken niet vaak af met vrienden of met elkaar. Met elkaar gaan ze blowen. Tegenwoordig is het gewoon ingekakt, Nu is dat nog steeds wel zo.

Maar in Burgum heb je nog wel redelijk wat dingen die je kunt doen toch?

'Ja maar weet je hoe het is, half 10 gaan de deuren van de kroeg dicht, maar poolen kun je wel doen bijvoorbeeld. Je hebt ook een klimpark. Dat hebben we een keer gedaan met de groep.

Je moet het een beetje verplichten dus?

'Naja of je doet mee of je gaat ergens anders heen.'

Vinden mensen het dan niet leuk of hebben ze geen zin?

Niet iedereen doet altijd mee. Mensen zitten liever op hun kamer dan dat ze meedoen aan activiteiten. Ze trekken zich terug.

Hoe denk je dat dat komt?

'Zware depressie, door de situatie waar we in geplaatst zijn door onder andere de Jeugdzorg.'

Dus dat komt door de omgeving?

De omgeving straalt dit uit. Ik denk dat de meeste mensen zich hier niet zo blij voelen.

Ik kan nu gelukkig elk weekend naar m'n vrienden toe, maar ik had tijdens Corona niet zoveel vrienden.

Wat zouden jullie nou echt leuk vinden om samen te doen als groep?

Is lastig want iedereen is anders, sommige vinden het bijvoorbeeld leuk om naar een pretpark te gaan anderen niet. Maar toen we wel een keer naar een pretpark gingen was iedereen stoned. Er waren maar twee mensen van de groep nuchter, ik ging met de begeleiders mee want ik vond dat niet leuk. Dat verpest de sfeer wel.

Vakanties zijn eigenlijk best rot, want je hebt niet zoveel/niks. Het is saai, iedereen zit gewoon vast. Je kunt niet zoveel doen.

In de kerstvakantie ook?

Nou niet iedereen kan en wil naar huis vanwege de thuissituatie. Vorig jaar met oud en nieuw zat ook iedereen hier. Sommige mensen hebben niet zoveel sociaal contact en een groot/fijn sociaal netwerk waar ze terecht kunnen of naartoe kunnen.

3.1.2 Verantwoording vragen interview jongere Buurderij.

Interviewvragen	Verantwoording: waarom hebben we deze vraag gesteld?
1. Wat vind je leuk om te doen in je vrije tijd?	Deze vraag wilden we stellen om inzicht te krijgen in wat de jongere leuk vindt om te doen in zijn vrijetijd. Dit is handig om een breder beeld te krijgen van de interesses van de doelgroep.
2. Vind je dat voldoende zo of zou je liever er nog iets bij hebben?	Onderzoeken wat er goed gaat en wat er beter kan. Onderzoeken of de jongere iets mist.
3. En weet je ook wat dat dan zou kunnen zijn?	Concreet maken wat het is dat de jongere mist op de locatie.
4. Wat zou jou tegenhouden om iets als sport of hobby te gaan doen?	Uitvragen waar drempels zitten als het om vrijetijdsbesteding gaat.
5. Zou je dan iets willen wat je met meerdere mensen kan doen of alleen?	Onderzoeken of we ons product moeten richten op het individu of op de groep.
6. Heb je veel contact met de jongeren binnen de Buurderij en daarbuiten?	Inzichtelijk maken hoe het sociaal netwerk er voor de jongere uitziet.
7. Weet je wat er hier in de buurt aangeboden wordt qua activiteiten?	Deze vraag hebben we gesteld om uit te vinden of de jongere op de hoogte is van de activiteiten in de buurt en of hij daar gebruik van maakt.
8. Had je voor corona andere dingen die je deed dan nu?	Met deze vraag wilden we de richting van het interview veranderen naar het topic corona. We wilden uitvinden of de jongere andere dingen deed qua vrijetijdsbesteding voor en na corona.
9. Heb je het weleens met je coach over wat je doet in je vrije tijd? Hoe vind je dat? Kunnen ze dit beter/anders aanpakken?	Met deze vraag wilden we de jongere vragen of de professionals met hun begeleiding genoeg aansluiten bij de jongeren en of dit onderwerp genoeg terugkomt.
10. Hoe zou jouw ideale dag eruitzien buiten school/werk?	Beeld schetsen van de ideale situatie en daarmee aansluiten bij de interesses van de jongere.

11. Zijn de andere jongeren veel bezig met sporten e.d.	Duidelijk beeld schetsen van de doelgroep op de Buurderij, beeld schetsen van de huidige situatie.
12. Wat zou jou of andere jongeren helpen om meer met vrijetijdsbesteding (sport, bijbaantje, hobby's) bezig te gaan?	Wij hebben deze vraag gesteld zodat wij bevorderende factoren kunnen meenemen in ons product.
13. Zou je het een idee vinden om dit samen met je coach te gaan doen?	Met deze vraag wilden we te weten komen hoe het product eruit moet komen te zien en op welke manier deze geïmplementeerd moet worden. Willen de jongeren vrijetijdsbesteding samen met de begeleiding oppakken of niet?

Tabel 2.1: Verantwoording interview jongere.

3.2 Gesprek met de zorgcoördinator

Interview 2: kwalitatief onderzoek

Eveneens bij het interview met de zorgcoördinator is er gekozen voor een semigestructureerd interview, dat betekent een kwalitatieve onderzoeksmethode. Gedurende het onderzoeksproces hebben wij meerdere gesprekken gehad met de zorgcoördinator. In het begin van het semester hebben wij om tafel gezeten om een concrete onderzoeksvraag te formuleren en te bepalen welke richting het onderzoek kreeg. Als voorbereiding op deze gesprekken/interviews hebben wij voor een deel vragen geformuleerd, maar soms week het gesprek uit naar andere informatie en moesten wij ter plekke anticiperen op de informatie die hij gaf. Wij hebben voor deze methode gekozen om zo veel ruimte te laten voor eigen invulling en opkomende ideeën.

3.2.1 Interview zorgcoördinator uitgeschreven:

Hoe is de huidige situatie rondom jongeren? Zijn de jongeren nog steeds teruggetrokken?

De jongeren zitten nog steeds veel op hun kamer. Ook vinden veel het lastig om school weer op te pakken. Door de vele schooluitval tijdens de pandemie is de structuur en de gewoonte weggefallen. Hierdoor vinden jongeren het nog steeds lastig om weer bezig te gaan. Dit geldt voor zowel school als andere activiteiten.

Wat wordt er minimaal van de jongeren verwacht op de Buurderij op gebied van dag invulling?

Van de jongeren wordt verwacht dat ze school, werk of dagbesteding hebben. Of er moet een opbouw hierin zijn. Daarnaast moeten de jongeren een hulpvraag hebben.

Zijn er duidelijke richtlijnen/kaders voor de professionals om jongeren te laten participeren op sociaal vlak?

Er is geen vast proces voor medewerkers, het is maatwerk want iedereen is anders. Wel wordt vrijetijdsbesteding en participeren op sociaal gebied tijdens de casuïstiek vergaderingen en MDO's besproken. Daarnaast maken de jongeren samen met hun coach doelen en een toekomstperspectief plan.

Wat maakt volgens jou dat de jongeren zo weinig aan vrijetijdsbesteding doen?

Dit is per jongere verschillend. Jongeren met ASS vinden het lastig om met veranderingen om te gaan. Sommige zien zelf geen probleem. Ze willen pas gaan veranderen als ze er zelf last van hebben. Daarnaast hebben veel een slechte socialisatie gehad. Dit kan ook invloed hebben op hun motivatie. Ook speelt onvoorspelbaarheid en onbekendheid een grote drempel.

In hoeverre doen de jongeren wel aan sport?

Veel zijn gestopt met sport. Ze vonden het lastig om weer te starten na de maatregelen. Veel voetbalteams zijn helemaal opgedoekt of mochten geen wedstrijden meer spelen. Het plezier ging ervan af.

Wat moeten wij meenemen voor het ontwerpen van het product?

Je moet de jongeren niet al te veel ruimte geven. Zelf zullen ze het minder snel oppakken en hierdoor wordt het passieve gedrag groter. Daarnaast is ritme en structuur erg belangrijk voor de jongeren. Om ze te activeren voor vrijetijdsbesteding moeten ze intrinsieke motivatie krijgen. Je moet iemand goed leren kennen en dan een ingang zoeken om ze in beweging te krijgen. Een vast programma met ritme en structuur kan helpen om passiviteit te verminderen.

3.2.2 Verantwoording interviewvragen zorgcoördinator.

1. Hoe is de huidige situatie rondom jongeren? Zijn de jongeren nog steeds teruggetrokken?	Met deze vraag wilde wij het probleem verder vaststellen, kijken of het nog accuraat was en inzicht verkrijgen.
2. Wat wordt er minimaal van de jongeren verwacht op de Buurderij op gebied van dag invulling?	Beeld vormen van de eisen om op de Buurderij te wonen en onderzoeken welke rol ons onderwerp speelt in het beleid.
3. Zijn er duidelijke richtlijnen/kaders voor de professionals om jongeren te laten participeren op sociaal vlak?	Huidige kader/richtlijnen onderzoeken om daarop te kunnen aansluiten met ons product.
4. Wat maakt volgens jou dat de jongeren zo weinig aan vrijetijdsbesteding doen?	Inzicht krijgen over het probleem zich in de context vertaald. En achterliggende gedachte onderzoeken.
5. In hoeverre doen de jongeren wel aan sport?	Onderzoeken of sport nog anders is dan andere hobby's.
6. Wat moeten wij meenemen voor het ontwerpen van het product?	Ontwerpeisen vanuit de opdrachtgever achterhalen.

Tabel 2.2: Verantwoording interview zorgcoördinator.

3.3 Gesprek met J. Pijlman

Interview 3: kwalitatief onderzoek.

Het interview met J. Pijlman was gestructureerd. Van tevoren zijn er vragen bedacht. Om zo concreet mogelijk antwoord te krijgen op de vragen zijn wij niet ver van de vragen afgeweken. Dit vanwege de korte tijd die wij hadden voor het interview. Echter, is er wel ruimte geweest om wat verdieping te vragen op de antwoorden die wij kregen. Met het interview hebben wij een beter beeld gekregen over hoe het bij een andere jongereninstelling gaat met betrekking tot vrijetijdsbesteding.

3.3.1 Interview J. Pijlman uitgeschreven

Welke functie heeft u en op wat voor soort locatie werkt u?

Werkzaam als pedagogisch begeleider bij IKV (intensieve kleinschalige voorziening) op een 24 uren woongroep voor jongeren tussen de 12 en 18 jaar. De jongeren hebben te maken met gedragsproblematiek of psychosociale problemen. Veel ook in combinatie met ASS.

In hoeverre is vrijetijdsbesteding een belangrijk onderwerp binnen jullie organisatie?

KVI zorgt ervoor dat jongeren genoeg vrije tijd hebben. Bij KVI vinden wij het belangrijk dat jongeren genoeg vrije tijd hebben zodat zij zich kunnen ontspannen en plezier kunnen maken. In hun vrije tijd krijgen de jongeren ruimte om vriendschappen op te bouwen en te onderhouden. In deze (gezonde) vriendschappen kunnen zij sociale vaardigheden opdoen en kunnen zij plezier maken.

Hoe motiveren jullie de jongeren om deel te nemen aan vrijetijdsbesteding?

KVI helpt bij het zorgen van een gezond dag en nacht ritme. Daar hoort ook vrije tijd bij. Jongeren die bij KVI wonen, gaan naar school en volgen therapie. Daarnaast krijgen de jongeren de tijd om zich terug te trekken op kamer of te chillen met vrienden binnen- en buitenhuis.

Is er een bepaalde methode of beroepsproduct die jullie hiervoor gebruiken?

Binnen KVI gebruiken wij geen speciale methode of beroepsproduct hiervoor. Wel zijn er twee begeleiders aangewezen om met de jongeren te gaan sporten. Daarnaast worden er regelmatig activiteiten geregeld waar de jongeren aan mee kunnen doen.

Waar lopen jullie als begeleiders/professionals tegen aan?

Binnen de groep waar ik werk, zien we dat alle mannelijke cliënten in hun vrije tijd gaan gamen. Dit vaak de hele dag door. Vrouwelijke cliënten bij ons op de groep blijven ook vaak thuis, op hun kamer, en zitten dan urenlang op hun telefoon. De jongeren hebben weinig sociale contacten waarmee zij afspreken en dingen ondernemen.

Als er een beroepsproduct komt die helpt om jongeren te motiveren, aan welke eisen moet dit product voldoen?

Wij zouden graag zien dat jongeren wat vaker van het beeldscherm vandaan komen. Daarbij moeten de jongeren iets gaan doen in hun vrije tijd waarmee ze iets ontwikkelen, sociale interacties, bewegen of buiten zijn.

3.3.2 Verantwoording interview J. Pijlman

1. Welke functie heeft u en op wat voor soort locatie werkt u?	Inzicht krijgen in de professional en concreet krijgen waar diegene werkzaam is + kijken of de doelgroep overeenkomt.
2. In hoeverre is vrijetijdsbesteding een belangrijk onderwerp binnen jullie organisatie?	We wilden onderzoeken hoe vaak en of vrijetijdsbesteding voorkomt in andere organisaties. Daarnaast wilde wij onderzoeken of het als belangrijk gevonden wordt. Daarmee wilden we ook onderzoeken of er mogelijkheden/verbeteringen liggen op het gebied van vrijetijdsbesteding.
3. Hoe motiveren jullie de jongeren om deel te nemen aan vrijetijdsbesteding?	We wilden met deze vraag inzicht krijgen in de werkwijzen van andere organisaties die met jongeren werken. Wellicht kunnen we iets meenemen in ons eigen product.
4. Is er een bepaalde methode of beroepsproduct die jullie hiervoor gebruiken?	Dezelfde reden als de vorige vraag. Wellicht kunnen we de eventuele methode meenemen in ons eigen onderzoek.
5. Waar lopen jullie als begeleiders tegen aan?	Uitzoeken waar de belemmerende factoren zitten en of dit eventueel meegenomen kan worden in het product.
6. Als er een beroepsproduct komt die helpt om jongeren te motiveren, aan welke eisen moet dit product voldoen?	Achter de ontwerpeisen van een derde organisatie komen.

Tabel 2.3: Verantwoording interview J. Pijlman.

Bijlage 4: Best practice interview

4.1 Gesprek met M. Epema van Scouting.

Kwalitatief interview.

Voor het interview met Scouting is er gekozen voor een kwalitatieve methode. Het kwalitatieve interview is gericht op het vinden van betekenisvolle inzichten die oplossingsgericht zijn (Van 't Veer, 2020). Het is een semigestructureerd interview, waarbij er van tevoren relevante vragen zijn opgesteld maar er ook ruimte is om door te vragen op onduidelijke of interessante antwoorden. Het interview is online gehouden. In eerste instantie lag de voorkeur voor de context van het interview op locatie. Door gebruik te maken van een contextueel interview creëer je effect dat mensen specifiek, accurater, levendiger en ook eerlijker zijn in hun antwoorden door de vertrouwde omgeving (Van 't Veer, 2020). Er is op voorstel van de respondent gekozen om het interview online te laten plaatsvinden.

4.1.1 Uitgeschreven interview M. Epema

Algemene vragen:

Kan je ons iets meer vertellen over wat jullie Scouting doen en welke mensen er werken?

De begeleiders die er werken zijn MBO 4 en HBO Social Work geschoold. Er zijn locatiecoaches en ambulante begeleiders. Functie M. Epema: Accountmanager, locatiemanager (stuurt de teams aan) en is twee dagen in de week op locatie.

Bij Scouting leren ze mensen met autisme wat het hebben van ASS voor hen betekent en hoe ze daarmee om kunnen gaan. De jongeren die uitgevallen zijn leren ze weer ritme te krijgen, een goede dag invulling, welke vaardigheden zij bezitten en welke baan er bij hen zou passen.

Hoeveel jongeren tussen de 15 en 21 jaar hebben jullie ongeveer?

Onze doelgroep bestaat voornamelijk uit jeugd, ongeveer 30% is tussen de 8 en 21.

Coronamaatregelen:

Wat hebben jullie binnen de organisatie gemerkt door de coronamaatregelen?

In het begin juni 2020 moest de locatie dicht. Medewerkers vonden het lastig wat ze met ambulante begeleiding moesten doen. Na een maand dicht te zijn geweest en konden ze daarna mondjesmaat weer open. Ze zijn in contact met de jongeren gebleven door online, discord, bellen, appen. Voor een aantal werkte dat goed en voor een aantal niet.

Welke effecten heeft dit op jullie deelnemers gehad? (Vooral de jongeren)?

Beeldbellen werkte wel maar je zag maar een klein stukje van de omgeving. Het zou kunnen dat ze in een vieze kamer zouden zitten. Je moet achter de voordeur kijken om te zien hoe het echt gaat. Door de wisselende maatregelen was het voor hen lastig en onzeker hoe en wanneer ze hun activiteiten moesten uitvoeren. Door minder contact met mensen verslechterde hun welzijn. Er was een toename aan depressieve klachten en suïcide gedachten. De mensen hadden de tijd nodig om weer een beetje in een normaal ritme te komen.

Was de start van deelname aan activiteiten ook lastiger voor de mensen met autisme? (Weg vallen structuur, minder sociaal contact geweest afgelopen tijd?)

Een aantal deelnemer hebben we echt weer naar binnen moeten hengelen, maar sommige stonden ook weer te springen om weer aan de slag te gaan. Wat hebben zij gedaan om hen weer binnen te hengelen: persoonlijk contact, dus bellen, vragen wanneer ze hen weer kon verwachten. In die periode met iedereen contact gehouden dus dat maakte de drempel weer lager. Zorgen dat op de locatie de maatregelen duidelijk waren. Die structuur maakte het voor de deelnemers makkelijker om te gaan. Want als je ergens binnen komt en je weet niet wat er van je verwacht wordt en op welke manier dat maakt de drempel hoger. Daarom is het van belang om voor te structureren.

Dan nog heb je het thuisfront nodig. Als iemand z'n bed niet uitkomt, kan de locatie daar niet zoveel mee. Is er iemand thuis die die drempel kleiner kan maken dan is het belangrijk het netwerk te benaderen in (wel in overleg met de jongere).

Vrijtijdsbesteding:

Hoe motiveren jullie de deelnemers om (vrije tijds) activiteiten te ondernemen?

Ze zijn nu aan het kijken hoe ze de activiteiten weer vorm kunnen geven. Ze zijn begonnen met koken. Dit willen ze naar de avond trekken om te koken en dan samen nog iets van een thema. Iedereen persoonlijk vragen wat ze willen. Kijken naar groepssamenstellingen voor een activiteit.

Welke motivatie hebben de deelnemers om daar heen te gaan?

Sommige weten al heel duidelijk wat ze willen, dat maakt het makkelijker om er heen te gaan. Sommige hebben nog geen idee wat ze willen, wanneer school minder belangrijk voor hen is, komt de vraag waarom ze er dan heen zouden gaan.

Welke belemmeringen zien jullie bij de jongeren met ASS om 'aan de slag te gaan.'? En hoe gaan jullie daarmee om? + Wat merken jullie dat de deelnemers helpt om deel te nemen aan activiteiten?

Als begeleiding gaan ze dan op onderzoek uit: waar ligt iemands talenten, wat wil iemand graag en niet altijd in gesprek maar soms iets van een spelletje of uit tekenen.

Als ze het helemaal niet weten is het goed om ze eerst goed te leren kennen. Het moet vanuit iemand zelf komen, want het is de vraag van de jongere.

Het is belangrijk om iets een succeservaring te maken, liever 3 kleine successen dan 1 groot ding dat faalt.

Steek energie in iemand leren kennen. Stukje mandaat opbouwen voor je mag gaan kijken/sturen in wat er gedaan kan worden.

Welke kennis/methodieken hebben jullie in huis om de jongeren met ASS te motiveren voor de vrijtijdsbesteding?

Ze hebben bewust gekozen om niet te werken met één methode te werken. Ze zijn bezig met hun basistraining, wat willen ze wel en wat willen ze niet. Ook qua ontwikkelingsleeftijden.

Ze hebben veel methodiek beschikbaar, zoals geef me de 5, kwaliteitspel, Pilar methode, overprikkeling voorkomen (handvatten). De basistraining is hoe ze werken, dus hoe ziet de OPA benadering eruit, hoe kijken zij tegen autisme aan. Ze doen aan casuïstiek waarin ze een ontwikkelingsplan maken: wat heb je nog aan te vullen en wat ontbreekt er nog?

Ontwerpeisen:

Bij een product die jongeren ondersteuning biedt meer te laten participeren met vrijetijdsbesteding. Welke aspecten mogen wij dan niet vergeten?

Motivatie is bij vrijetijdsbesteding erg belangrijk. Er zou een handvat voor professional moeten komen om het voor makkelijker te maken om te onderzoeken waar de motivatie ligt. Waar zit de motivatie dan? hoe maak je dat inzichtelijk en welke vervolg stappen zet je dan?
Daarnaast is het belangrijk dat vrijetijdsbesteding zo goed mogelijk aansluiten bij de jongere zelf. Mogelijke ideeën: Kaart met mogelijkheden of jongeren bij elkaar zetten. Wij moeten gaan kijken welke kaders zetten wij voor vrijetijdsbesteding, is dat sport of is dat een avond samen organiseren. Ga iets vinden om de interesse te onderzoeken.
Hoe geef je de keuze aan jongere zelf en hoe zorg je ervoor dat ze het ook écht gaan doen?

4.1.2 Verantwoording interview vragen Scouting:

Interviewvragen	Verantwoording
1. Kan je ons iets meer vertellen of wat jullie op de scouting doen en welke mensen er werken?	Een beeld krijgen van wat de organisatie en welke professionals er werken.
2. Hoeveel jongeren tussen de 15 en 21 hebben jullie ongeveer?	Vragen of de doelgroep ook goed aansluit bij de doelgroep van het onderzoek.
3. Wat hebben jullie binnen de organisatie gemerkt door de coronamaatregelen?	Met deze vraag wilde wij onderzoeken wat de coronamaatregelen voor hen heeft betekend en of dit ver gelijkenissen had met de Buurderij.
4. Welke effecten heeft dit op jullie deelnemers gehad? (Vooral de jongeren)?	Gegevens verzamelen welke invloed de coronapandemie op mensen met ASS heeft.
5. Was de start van deelname aan activiteiten ook lastiger voor de mensen met autisme?	Onze eigen probleemanalyse introduceren en te weten komen hoe dit bij andere organisaties speelde.
6. Hoe motiveren jullie de deelnemers om (vrije tijds) activiteiten te ondernemen?	Informatie verzamelen over de werkwijze van de organisatie.
7. Welke motivatie hebben de deelnemers om daar heen te gaan?	Onderzoeken welke beweegredenen de doelgroep heeft en wat dit verschilt van de jongeren van de Buurderij.
8. Welke belemmeringen zien jullie bij de jongeren met ASS om 'aan de slag te gaan.'? En hoe gaan jullie daarmee om? + Wat merken jullie dat de deelnemers helpt om deel te nemen aan activiteiten?	Met deze vraag wilden we het probleem analyseren en de werkwijze van de organisatie onderzoeken. En ideeën opdoen voor ons eigen onderzoek.

9. Welke kennis/methodieken hebben jullie in huis om de jongeren met ASS te motiveren voor de vrijetijdsbesteding.	De werkwijze van de organisatie onderzoeken.
10. Bij een product die jongeren ondersteuning biedt meer te laten participeren met vrijetijdsbesteding. Welke aspecten mogen wij dan niet vergeten?	Ontwerpeisen opstellen die wij kunnen gebruiken voor het maken van het product.

Tabel 3.1: Verantwoording interview M. Epema.

Bijlage 5: Definefase (hoofdstuk 3)

5.1 Ontwerpeisen per stakeholder

Ontwerpeisen				
Best practise M. Epema (Scouting)	Opdracht- gever C. Schröder	Jongeren Buurderij	J. Pijlman (Elker)	Moreel beraad/Professionals Buurderij
Het product moet duurzaam zijn. Het product moet interesse en motivatie onderzoeken. Het product moet inzichtelijk zijn. De handvatten moeten aansluiten bij de wensen en behoeften van de jongeren. De keuze moet bij de jongere zelf liggen.	Het product moet aansluiten bij de belevingswereld van de jongere. Het product moet rekening met de achterliggende problematiek en omgeving waarin de jongere zich bevindt Het product moet de intrinsieke motivatie van de jongeren onderzoeken. Het product moet voorspelbaar en gestructureerd zijn.	Het product moet aansluiten bij de wensen en behoeften van de jongeren. Het product moet kort en bondig zijn. Het product moet geen moeilijke taal bevatten.	Het product moet de jongere van hun beeldscherm wegtrekken. De jongeren moeten iets gaan doen waarmee ze zich kunnen ontwikkelen, sociale interactie aangaan, bewegen of naar buiten gaan.	Het product moet de jongere de vrijheid (autonomie) geven om eigen keuzes te maken en het moet een verantwoordelijkheidsgevoel teweegbrengen bij de jongeren. Het product moet een alternatief aanbieden voor het gebruik van softdrugs. Het product moet aansluiten bij de belevingswereld van de jongere. Het product moet efficiënt in tijd en moeite zijn. Het product moet kort en bondig zijn. De invulling van het werkboekje moet niet te lang duren (qua tijd).

Tabel 4.1: Ontwerpeisen per stakeholder.

Mats van Dijk

Biografie:

Mats is 15 jaar en heeft kenmerkend ASS. Op zijn 13^e is hij uit huis geplaatst omdat zijn moeder moeite had met de structuur behouden in huis. Hierdoor liepen de spanningen vaak hoog op. Zijn vader is niet in beeld. Mats woont sinds 3 maanden op de Buurderij. Overdag gaat Mats naar school van 9:00 tot 13:00 's middags. Na school zit hij veel op zijn kamer en kijkt hij YouTube filmpjes. Het is duidelijk merkbaar dat Mats zich verveelt, maar sociale activiteiten heeft Mats niet. Er is wel eens aan hem gevraagd wat hij leuk vindt om te doen. Hier kan hij geen duidelijk antwoord op geven.

Mats is een beetje statusgevoelig. Hij wil wel graag dat andere mensen hem leuk vinden. Echter hoeft Mats niet op de voorgrond te staan. Af en toe speelt Mats spelletjes met begeleiding. Hij bedenkt dan soms nieuwe regels tijdens het spelen. Dit maakt hem redelijk innovatief. Zodra hij op de groep is, is Mats wel sociaal. Hij maakt een praatje en vraagt hoe je dag was. Alleen zal Mats nooit zelf voorstellen om iets te gaan doen. Zolang hij niet geprikkeld wordt, vlucht Mats naar zijn kamer. Mats vindt het erg belangrijk om eigen beslissingen te maken.

Demografische gegevens:

Leeftijd: 15 jaar

Geslacht: Man

School: Praktijkschool Drachten

Familie: Moeder en 1 zusje

Woonsituatie: Buurderij (sinds 3 maanden)

Overig: Kenmerkend ASS

Attitudes/ waardes (Cijfer: 0-10)

Statusgevoelig – 5

Innovatief – 6

Sociaal – 6

Ondernemend – 3

Autonoom – 7

Doelen en wensen

“Iets vinden wat hij leuk vindt buiten schooltijd en vrienden maken die aansluiten op zijn beleavingswereld.”

1. Hij voelt zich nu vaak eenzaam/somber
2. Hij heeft het gevoel dat hij anders is dan leeftijdsgenoten.
3. Hij trekt zich veelal terug op kamer en ontwijkt sociaal contact.

Emoties/ Gedachten

Bang voor onbekende dingen.

Zodra Mats iets nieuws gaat doen ontstaat er een 'kortsluiting'. Hierdoor vermijdt hij het liever.

Snel boos.

Zodra Mats iets niet snapt is zijn eerste emotie om erg boos te worden.

TALENTEN EN VAARDIGHEDEN

- Mats is gefascineerd door oorlogen en kan daar alles over vertellen.
- Mats is goed in spelletjes.

Bijlage 6: Developfase (Hoofdstuk 3.)

6.1 Evaluatieformulieren prototype

6.6.1 Evaluatieformulier F. Dijkstra

Evaluatie werkboekje: Vrijtijdsbesteding jongeren

Als onderdeel van onze eindopdracht hebben wij (Wendy & Luca) een beroeps product ontwikkeld. Het product heeft als doel dat jongeren (met kenmerkend ASS) leren ontdekken waar hun interesses/talenten liggen en hoe zij hiermee aan de slag kunnen. Hierdoor hopen wij de drempel te verlagen om zo de sociale inclusie, sociale ontwikkeling en het sociaal netwerk van de jongeren te bevorderen.

Doordat het product stapsgewijs te gebruiken is en het voor de jongeren een visueel hulpmiddel is, hopen wij het voor professionals gemakkelijker te maken om dit onderwerp met de jongeren te bespreken.

Naam: _____
Functie: _____

Vink het vakje aan als je het ermee eens of oneens bent

Verklaring	Erg mee eens	Eens	Neutraal	Oneens	Erg oneens
Het product ziet er aantrekkelijk uit:	☐	☒	☐	☐	☐
Het product is makkelijk navolgbaar en gestructureerd:	☐	☒	☐	☐	☐
Het product is kort en bondig:	☐	☒	☐	☐	☐
Het product sluit aan bij de belevingswereld van jongeren:	☐	☐	☒	☐	☐
Het product onderzoekt de intrinsieke motivatie voor een hobby/sport/activiteit	☐	☒	☐	☐	☐

* Aankomend van EG
IA
intrinsieke motivatie

Vink het vakje aan dat overeenkomt met je voorkeursoptie

Ik kan dit werkboekje gebruiken om op een laagdrempelige manier dit onderwerp met een jongeren te bespreken?

- ☒ Ja
☐ Nee
☐ Nog niet, dit moet er nog in _____

Is het werkboekje geschikt om jongeren te motiveren voor vrijtijdsbesteding?

- ☒ Ja, want je geeft ze houvast, geeft ondersteuning in mogelijkheden
☐ Nee, want _____

Worden er genoeg voorbeelden gegeven waaruit de jongeren kan kiezen en zijn deze passend?

- ☐ Ja, genoeg voorbeelden en het is passend.
☐ Nee, niet voorbeelden/passend (kruis door wat niet van toepassing is)
☒ Anders

geen zich wel teveel keuze is onoverzichtelijk
gevaar dat men denkt: ik dans maar staat er niet dus ik ben hou
Is de bijgevoegde handleiding duidelijk en staat er voldoende informatie in? niet van sportief

Feedback: leuk onderzoek, mooi onderwerp.
Er zou meer aandacht voor vrijtijdsbesteding moeten komen.
Dit is een mooie manier om op onderzoek uit te gaan met jongeren

Algemene feedback

Heel veel succes!

6.6.2 Evaluatieformulier zorgcoördinator/opdrachtgever

Evaluatie werkboekje: Vrijtijdsbesteding jongeren

Als onderdeel van onze eindopdracht hebben wij (Wendy & Luca) een beroeps product ontwikkeld. Het product heeft als doel dat jongeren (met kenmerkend ASS) leren ontdekken waar hun interesses/talenten liggen en hoe zij hiermee aan de slag kunnen. Hierdoor hopen wij de drempel te verlagen om zo de sociale inclusie, sociale ontwikkeling en het sociaal netwerk van de jongeren te bevorderen.

Doordat het product stapsgewijs te gebruiken is en het voor de jongeren een visueel hulpmiddel is, hopen wij het voor professionals gemakkelijker te maken om dit onderwerp met de jongeren te bespreken.

Naam: C. Schröder
Functie: zorg coördinator

Vink het vakje aan als je het ermee eens of oneens bent

Verklaring	Erg mee eens	Eens	Neutraal	Oneens	Erg oneens
Het product ziet er aantrekkelijk uit:	☐	☒	☐	☐	☐
Het product is makkelijk navolgbaar en gestructureerd:	☐	☒	☐	☐	☐
Het product is kort en bondig:	☐	☒	☐	☐	☐
Het product sluit aan bij de belevingswereld van jongeren:	☒	☐	☐	☐	☐
Het product onderzoekt de intrinsieke motivatie voor een hobby/sport/activiteit	☒	☐	☐	☐	☐

Vink het vakje aan dat overeenkomt met je voorkeursoptie

Ik kan dit werkboekje gebruiken om op een laagdrempelige manier dit onderwerp met een jongeren te bespreken?

☒ Ja

☐ Nee

☐ Nog niet, dit moet er nog in

Is het werkboekje geschikt om jongeren te motiveren voor vrijtijdsbesteding?

☒ Ja,

want het geeft richting aan eventuele opties in relatie tot vrijetijdsbesteding

☐ Nee,

want

Worden er genoeg voorbeelden gegeven waaruit de jongeren kan kiezen en zijn deze passend?

☐ Ja, genoeg voorbeelden en het is passend.

☐ Nee, niet voorbeelden/passend (kruis door wat niet van toepassing is)

☒ Anders

Het zou uitgeduid kunnen worden met wat meer adressen van eventuele mogelijkheden

Is de bijgevoegde handleiding duidelijk en staat er voldoende informatie in?

Feedback:

Algemene feedback

Mooi stuk om te implementeren !!

6.6.3 Evaluatieformulier Y. de Vries (professional Buurderij)

Evaluatie werkboekje: Vrijtijdsbesteding jongeren

Als onderdeel van onze eindopdracht hebben wij (Wendy & Luca) een beroeps product ontwikkeld. Het product heeft als doel dat jongeren (met kenmerkend ASS) leren ontdekken waar hun interesses/talenten liggen en hoe zij hiermee aan de slag kunnen. Hierdoor hopen wij de drempel te verlagen om zo de sociale inclusie, sociale ontwikkeling en het sociaal netwerk van de jongeren te bevorderen.

Doordat het product stapsgewijs te gebruiken is en het voor de jongeren een visueel hulpmiddel is, hopen wij het voor professionals gemakkelijker te maken om dit onderwerp met de jongeren te bespreken.

Naam:
Functie:

Vink het vakje aan als je het ermee eens of oneens bent

Verklaring	Erg mee eens	Eens	Neutraal	Oneens	Erg oneens
Het product ziet er aantrekkelijk uit:	☒	☐	☐	☐	☐
Het product is makkelijk navolgbaar en gestructureerd:	☒	☐	☐	☐	☐
Het product is kort en bondig:	☒	☐	☐	☐	☐
Het product sluit aan bij de belevingswereld van jongeren:	☒	☐	☐	☐	☐
Het product onderzoekt de intrinsieke motivatie voor een hobby/sport/activiteit	☒	☐	☐	☐	☐

Vink het vakje aan dat overeenkomt met je voorkeursoptie

Ik kan dit werkboekje gebruiken om op een laagdrempelige manier dit onderwerp met een jongeren te bespreken?

- ☒ Ja
☐ Nee

☐ Nog niet, dit moet er nog in

Is het werkboekje geschikt om jongeren te motiveren voor vrijtijdsbesteding?

- ☒ Ja, want laag insteek, duidelijk en meerdere kansen om te slagen.
☐ Nee, want

Worden er genoeg voorbeelden gegeven waaruit de jongeren kan kiezen en zijn deze passend?

- ☒ Ja, genoeg voorbeelden en het is passend.
☐ Nee, niet voorbeelden/passend (kruis door wat niet van toepassing is)
☐ Anders

Is de bijgevoegde handleiding duidelijk en staat er voldoende informatie in?

Feedback: ja. Is duidelijk en overzichtelijk.

Algemene feedback

Ziet er goed uit. wil het graag eens gebruiken.

Bijlage 7: organisatieopstelling Buurderij Burgum

Wij hebben een organisatiestructuur van boven naar beneden gemaakt tijdens de les van Advies en PO samen. Helemaal bovenaan staat Koen (de draak), Koen heeft de hoogste functie binnen de locatie en beheert de financiën. Daaronder staat Cor, hij is de zorgcoördinator en ook onze scriptiebegeleider. Hij werkt ook op de tweede locatie van de Buurderij te Balloo. Hij heeft een belangrijke taak en heeft de medewerkers + jongeren onder zich. Ook regelt hij verschillende zaken, zoals het onderhouden van connecties buiten de Buurderij. Onder Cor staan Mark en Astrid (administratief medewerker). Zij staan boven de hulpverleners/coaches. Koen neemt belangrijke beslissingen over de locatie en is regelmatig op de werkvloer in Balloo te vinden. Dit maakt dat zij zicht hebben op wat er speelt op de werkvloer en zij niet ver verwijderd zijn van hun werknemers en cliënten.

Met wasknijpers (te zien aan de zijkant van de foto) is er een lijntje te zien van gedragsdeskundigen (groene bus en oranje blokje) naar Cor. Zij zijn af en toe op locatie aanwezig en hebben veelal contact met Cor. Bovendien hebben zij gesprekken met de jongeren.

De vier grotere blokken in het midden representeren het team van hulpverleners/professionals of zoals het op de Buurderij wordt genoemd: coaches. Er zijn in totaal negen coaches, ook zijn zij 'schaduwcoach' van elkaar. Zij hebben natuurlijk het meeste contact met de jongeren en zien/spreken hen dagelijks. De twee kleine blokjes moeten de team flexers voorstellen, zij maken ook deel uit van het team en zijn net zo belangrijk als de overige medewerkers. Het verschil is dat zij nog in opleiding zijn, minder ervaring hebben en minder betaald krijgen.

Wij (Luca en Wendy) staan onder de vier blokken (twee wasknijpers). We hebben de opstelling een aantal keer veranderd, omdat we eerst vonden dat wij aan de zijkant van de organisatie stonden. Hier hadden wij onszelf eerst neergezet. Omdat wij niet dagelijks contact hebben met de locatie en de medewerkers, jongeren en onze scriptiebegeleider. Luca kent de organisatie van haar stageperiode, maar voor Wendy is dit een nieuwe organisatie. Uiteindelijk hebben we onszelf wel in de organisatiestructuur geplaatst in plaats van erbuiten, omdat dit onze ideale positie binnen de Buurderij is. Wij willen onszelf natuurlijk niet alleen van buitenaf met de organisatie 'bemoeien', maar samenwerken met de professionals en de jongeren.

Ten slotte staan er onderin vier wasknijpers deze staan voor de jongeren met een eigen appartement, dit zijn een aantal jongeren die zelfstandig(er) zijn. Het wagentje met de blokken erop beelden de jongeren op de groep uit zij zijn minder zelfstandig.

Literatuurlijst

- BPSW. (2021). *Beroepscode voor professionals in sociaal werk*. Geraadpleegd op 23 november, van <https://www.bpsw.nl/app/uploads/BPSW-Beroepscode-2021.pdf>
- De Buurderij. (2022). *Wie zijn wij*. Geraadpleegd op 11 november 2022, van <https://www.debuurderij.nl/wie-zijn-wij/>
- Dekker, D. (2021). *De impact van corona op jeugdigen met ASS*. Geraadpleegd op 1 oktober 2022, van <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC8415195/>
- E. (z.d.). *Behandelgroepen (24-uurs)*. Elker. <https://www.elker.nl/hulpaanbod/behandelgroepen-24-uurs/>
- Eleos. (z.d.). *Autisme symptomen*. Geraadpleegd op 5 januari 2023, van <https://www.eleos.nl/stoornissen/autisme/symptomen/>
- IFSW. (2014). *Global definition of social work*. Geraadpleegd op 20 oktober 2022, van <https://www.ifsw.org/what-is-social-work/global-definition-of-social-work/>
- Inclusie. (z.d.). *Doelgroep autisme*. Geraadpleegd op 25 januari 2023, van <https://inclusie.gebruikercentraal.nl/doelgroep/autisme/>
- Kox, B. (2022). *Autisme en angst*. Geraadpleegd op 5 oktober 2022, van <https://blikophulp.nl/autisme-en-angst/#:~:text=%E2%80%9CAngststoornissen%20zijn%20%C3%A9%C3%A9n%20van%20de,of%20een%20combinatie%20van%20beiden.>
- Merkus, J. (2021). *Semigestructureerd of half-gestructureerd interview | Voorbeeld*. Scribbr. Geraadpleegd op 20 december 2022, van <https://www.scribbr.nl/onderzoeksmethoden/semigestructureerd-interview/>
- Movisie. (2022). *De Participatiewet en de rol en verantwoordelijkheden van de gemeenten*. Geraadpleegd op 3 oktober 2022, van <https://www.movisie.nl/artikel/participatiewet-rol-verantwoordelijkheden-gemeenten>
- Movisie. (2021). *Eenzaamheid onder jongeren tijdens corona*. Geraadpleegd op 5 oktober 2022, van <https://www.movisie.nl/artikel/eenzaamheid-onder-jongeren-tijdens-coronacrisis>
- Movisie. (2020). *Waardevol werken*. Geraadpleegd op 10 oktober 2022, van <https://www.movisie.nl/sites/movisie.nl/files/2020-06/Waardevol-werken-Movisie-Divosa.pdf>
- Nederlands Jeugdinstituut. (2021). *Effect van corona jeugd, gezin en jeugdveld*. Geraadpleegd op 10 november 2022, van <https://www.nji.nl/sites/default/files/2021-06/Effect-van-corona-op-jeugd%2C-gezin-en-jeugdveld.pdf>
- Nederlands Jeugdinstituut. (2022). *Onderzoek naar corona en werk en inkomen*. Geraadpleegd op 3 oktober 2022, van <https://www.nji.nl/coronavirus/onderzoek-naar-corona-en-werk>
- NVA. (z.d.). *Een hobby kiezen*. Geraadpleegd op 14 december, van <https://www.autisme.nl/over-autisme/levensterreinen/autisme-en-vrijetijdsbesteding/een-hobby-kiezen/>

RIVM. (2022). *De gevolgen van de coronapandemie voor de gezondheid en het welzijn van de jeugd*. Geraadpleegd op 12 oktober 2022, van <https://www.rivm.nl/publicaties/gevolgen-coronapandemie-voor-de-gezondheid-en-welzijn-van-de-jeugd>

Scouting. (2023). Welkom bij Scouting (met de A van autisme). Geraadpleegd op 19 januari 2023, van <https://scouting.nl/renew/>

Stakeholderslab. (z.d.). *Wie zijn stakeholders en waarom zijn zij zo belangrijk?* Geraadpleegd op 25 januari 2023, van <http://www.stakeholderslab.nl/wie-zijn-stakeholders-en-waarom-zijn-ze-zo-belangrijk-4/>

Steehouder, M., Jansen, C., Van Gulik, L., Mulder, J., Van der Pool, E., & Zeijl, W. (2016). *Leren communiceren*. Groningen: Noordhoff.

Stichting Meo. (2021). *Niet-medische aspecten*. STSN. <https://stsn.nl/wat-is-tsc/niet-medische-aspecten/>

Van der Donk, C., & Van Lanen, B. (2015). *Praktijkonderzoek in zorg en welzijn*. Bussum: Coutinho.

Van Erp, N., Hendriksen, A., Trimbos-instituut & Verdonschot, M. (2014). *Sociale inclusie. Ondersteunen in en met de samenleving*. Geraadpleegd op 11 januari 2023, van <https://www.zorgvoorbeter.nl/zorgvoorbeter/media/documents/onderwijs/kennisbundel-sociale-inclusie.pdf>

Van 't Veer, J., Wouters, E., Veeger, M. & Van der Lugt, R. (2020). *Ontwerpen voor zorg en welzijn*. Bussum: Coutinho.

Vervoort, C. (2017). *Eenzaamheid bij kinderen en tieners met autismespectrumstoornis*. Geraadpleegd op 15 oktober 2022 van, <http://arno.uvt.nl/show.cgi?fid=143792>

Wennekers, A., van der Torre, A. (2020). *Vrije tijd*. Geraadpleegd op 10 oktober 2022, van <https://digitaal.scp.nl/ssn2020/vrije-tijd/>